

ix

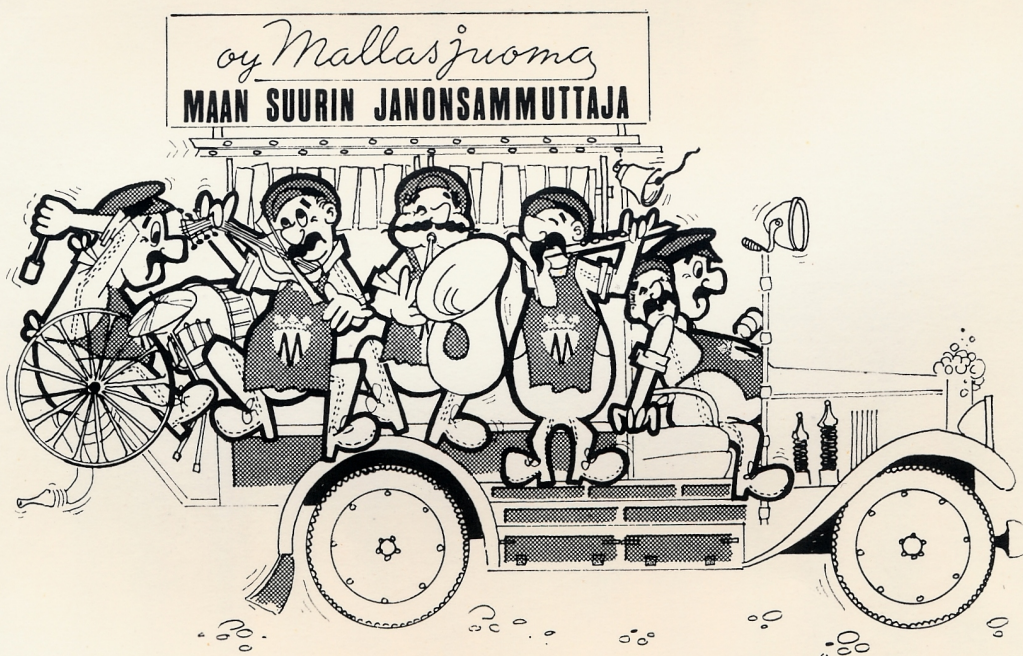
ryhtykää retkisäästäjiksi

m a t k a k o l i k o t

LAHDEN SÄÄSTÖPANKKIIN

lähempiä tietoja konttoreistamme

ÄXYn syksy

Syystuuli vinkuu puissa ja riipii viimeisetkin lehdet. Ihmiset pitelevät hattujaan ja kahlaavat punaisessa, keltaisessa, ruskeassa pilvessä ja ovat synkeitä, kun kesä loppui niin pian.

Me istumme koulussa ja kulutamme penkkejä suuressa opinhalussamme. Oppitunteja viisi päivää viikossa ja pitkä viikonloppu. Lomanvietto alkaa perjantaina, viikonloppuväsytys nukutaan pois maanantaina - jäi sentään vielä kolme päivää ahkeralle uurastukselle. Ja työtulokset senkun paranevat! Nyt ollaan onneksi jo vanhassa systeemissä, nyt voi vielä pinnistää perjantainakin!

On ehditty harrastaa jo kulttuuriakin: musiikkia ja lausuntaa. Suoraan sanoen - nautin taiteilija Veikko Sinisalon esityksestä huomattavasti enemmän kuin konsertista. Musiikki siellä oli suorastaan pitkästyttävää - vaisua ja ikävää. Oli vaikeuksia silmiä pönkittämättä pysyä hereillä.

Taiteilija Sinisalon lausuntaesitys oli aivan toista: järkyttävä ja huvittava, sydäntäriipaiseva ja mukaansatempaaiseva kuva kansamme itsenäisyyden vuosikymmenistä.

Kulttuurista puheen ollen ÄXYn innostunut toimitus on jälleen aloittanut toimintakautensa, hieman uudistetuin voimin. Entinen kuraattori, lehtori Holopainen on päättänyt toimeliaan kaksivuotiskauden lehden johdossa. Parhaimmat kiitoksemme hänelle erittäin aktiivisesta toiminnasta ja suuresta avusta työssämme. Samalla toivotamme tervetulleeksi uuden kuraattorin, lehtori Asikaisen, toimituksemme henkiseksi tueksi. Meidän "kirjailijamme" ovat myös jonkin verran muuttuneet, on tullut uutta verta joukkoon, joskin "vanhuksiakin" on vielä mukana, koskaan ei kuitenkaan kirjoittajien määrä ole liian suuri ja olemmekin iloisia, jos ulkopuolisetkin esittävät painavan sanansa lehden sivuilla. Ei kannata piilottaa kynttilää vakkansa alle!

Nyt syksyn jälleen jätettyä kesän riemut taakseen:

Päivät tulevat,
päivät menevät.
Istutko sinä vain
ja annat ajan
virrata ohi.
Katso ja kuuntele.
Hetket ovat
kallisarvoisia.
Timantteja
on kätkeyty
tiimalasin
hiekkiaan.

(Einari Vuorela; Päivät)

Toimituskunta:

Kuraattori:

Sirkka Asikainen

Päätoimittajat:

Ritva Kallasmaa

Marketta Komula

Mainospäällikkö:

Meri-Liisa Aamutähti

Taiteilija:

Martti Kalapuro

Rahastonhoitaja:

Aija Mäkinen

Toimittajat:

Erkki Salminen

Hannu Siivonen

Jouko Seppälä

Leena Leinonen

Maija Peltola

Kansikuva:

Tapio Blåfield

SSYK ÄXY 3/68

VIISIPÄIVÄINEN KOULUVIIKKO?

Monilla aloilla ollaan siirtymässä viisipäiväiseen työviikkoon. Tänä syksynä myös koululaiset ovat saaneet tehdä tuttavuutta viisipäiväisen kouluviikon kanssa. Olemme saaneet nauttia pitkistä viikonlopuista syyskuussa. Pitkät viikonloput vähentävät kuitenkin muita lomia. Esimerkiksi joululoma on lyhentynyt. ÄXY:n toimittaja on tehnyt kiertohaastattelun koulussamme. Kaikille haastateltaville on tehty sama kysymys: Mitä mieltä olette viisipäiväisestä kouluvii-kosta?

Lehtori Leskinen: Se on hyvä ajatus, sillä opettajallakin olisi silloin yksi vapaapäivä viikossa. Muussa tapauksessa joutuisi valmistamaan tunteja sunnuntaisin. Myös oppilaiden kan-nalta olisi hyvä, sillä voisi lukea läksyt lauantaina ja pitää lomaa sunnuntaina. Kuitenkin olen huomannut, että kahden lomapäivän jälkeen on unohdettu kaikki edellisellä tunnilla opittu.

Mutta tällöinhän lomat tulisivat lyhenemään.

Lomat lyhenevät jo nyt. Joululoma loppuu heti loppiaisen jälkeen. Opiskelu tulisi tasaantu-maan. Nyt luetaan talvella pitkä kausi ja sitten kesällä on taas pitkä loma.

Lehtori Laitinen: Kyllä se tuntuu mukavalta ainakin nyt syyskuussa ja keväällä, mutta en oikein tiedä, olisiko vapaasta lauantaista keskellä talvea hyötyä. Kyllä minä ainakin kannattai-sin sitä, jos ei tulisi lisää koulupäiviä, mutta nythän niitä on tullut lisää. Onhan se hyvä, kun on välillä pari päivää vapaata. Jos järjestettäisiin niin, että joululomasta ja myös muista pitem-mistä lomista otettaisiin vähän pois, niin kesäloma ei lyhenisi niin paljon.

Joukko ekaluokkalaisia kuorossa: Mieluummin pitkät kouluviikot kuin lyhyet kesälomat.

Lehtori Penttinen: Minun mielestä on kauhean kivaa, kun on lomaa. Mutta me jäämme toisista luokista jälkeen, kun menee tunteja pois. Syyskuussa on mukavaa, kun on vapaat lauantait, mutta ei vakituisesti. Minä kannatan pitempiä lomia.

Jukka Kupiainen 2 c: Kyllä se minun mielestä on mukavaa, sillä lauantaina keksii aina jota-kin mukavaa tekemistä.

Mutta silloinhän kesäloma lyhenisi ehkä 2-3 viikolla. Minun mielestä kaksi kuukautta lomaa riittää aivan hyvin. Kun on kolme kuukautta kesälomaa, niin elokuussa saa maleksia tietämättä mitä tekisi.

Kari Pekka Santala 2 c: Kyllä viisipäiväinen kouluviikko on paljon mukavampi kuin kuusi-päiväinen.

Minkä vuoksi?

En minä oikein osaa sanoa.

Mutta kesälomahan tulisi silloin lyhenemään.

No se ei tietenkään ole mukavaa.

Arto Jortikka 3 c: Ei siinä ole mitään järkeä.

Miksi?

Ei siinä vain ole mitään järkeä. En oikein osaa perustella. Mieluummin olen kuusi päivää viikossa koulussa, sillä kesäloma lyhenee, jos viisipäiväinen kouluviikko tulee voimaan.

Raili Heikkinen 5 b: Minun mielestä viisipäiväinen kouluviikko olisi kiva olemassa. Kuiten-kin pidän enemmän kuusipäiväisestä kouluviikosta.

Miksi?

Jos tulee viisipäiväinen kouluviikko, niin kesäloma lyhenee. Pitkä kesäloma on paljon haus-kempi kuin lyhyt.

Arja Koivusilta 5 b: Oikeastaan se tuntuu aika kivalta. Saa perjantaina mennä nukkumaan tietäen, että saa aamulla nukkua rauhassa.

No, sehän siinä kyllä on, että lomat tulisivat lyhenemään.

Kesällä koulunkäynti varmastikin olisi hirvittävän raskasta.

Vahtimestari: Vahtimestarin työtä se ei mitenkään haittaa. On vain hyvä, kun on vapaat lauan-tait. Silloin saa korjata rikkiäisiä ikkunoita ja tehdä muita rästiinjääneitä töitä. Lauantaina saa täysin paneutua töihin, kun oppilaat eivät ole häiritsemässä. Minun kannalta katsoen viisi-päiväisestä kouluviikosta on vain hyötyä.

VIKKO PÄIJÄNTEELLÄ

Heinäkuun alkupuolella on LPS:n perinteellinen purjehdusviikko. Silloin kerääntyvät kaikki Lahden purjeveneet viikon kuluessa Päijänteen sinisille selille. Se alkaa sunnuntaina Kajan selän kilpailulla, jatkuu koko viikon lauantaihin saakka, jolloin ovat päättäjäiset.

Kun veneet pääsevät Päijänteen puolelle, ne harvoin purjehtivat yksin. Pienissä saattueissa ne saattavat ilmestyä minne tahansa ilahduttamaan maakrapujen mieliä tai hämmentämään heidät laivaston puheilla, joita he eivät ymmärrä.

Osa veneistä saattaa häipyä ja illalla palata, sinne missä muutkin ovat. Kuinka se on mahdollista? Näin on kuitenkin ollut monet vuodet, sillä yöpymispaikat harvoin muuttuvat. Eivätkä veneenkään ja ne tuntevat kyllä ohjelman. Veneet kilpailevat keskenään aina ja vanhat jermut ovat aina yllyttämässä nuorempia kilpailuun muistaen vanhat ajat ja kertoen siitä ja siitä kilpailusta juuri tällä paikalla ja kuka ajoi juuri tuolla karille. He tuntevat joka kiven ja karin, eivätkä he varmasti tarvitse merikorttia.

Pihlajakosken laituri on täynnä purjeveneitä. Köysistössä käy huumava ulina ja purjeet lojuvat maston juuressa. Miehistöt kerääntyvät laiturille ja hetken ajatellaan tilannetta. Sitten joku "professori" keksii jotain ja puolen tunnin kuluttua paikalla on aivan hiljaista, Vain kaukana siintävät valkoiset läikät todistavat harhan todeksi: ne tosiaan olivat tässä hetki sitten.

Loppuviikolla, tavallisesti torstaina, kaikki veneet kerääntyvät Vähä-Juurekseen, erälle pikku saarelle keskellä Päijännettä. Lauletaan vanhoja merimieslauluja ja kerrotaan purjehdusjuttuja. Silloin vanhat ja nuoret purjehtijat viettävät iki-muistettavia hetkiä Vähä-Juureksen karuilla kallioilla. Myöhään ei silloin kuitenkaan valvota, sillä seuraavana päivänä on kova kilpailu: Tehin selän kilpailu.

Tuuli on aivan mainio ja tunnelma kallioilla on sähköinen, vaikka leikinlasku vaikuttaa aivan rennolta, sen alle kätkeytyy aimo annos laskelmointia. Veikataan voittajaa ja vahvistetaan illalla tehtyjä vetoja ja lupauksia. Veneet keikkuvat vielä luonnon satamassa, mutta puolen tunnin kuluttua alkavat jo purjeet paukkua ja matruusit kokoavat köysiä. "Missä on spinnun puomi?" "Missä on fokaan toinen latta? Ja missä se kippari viiptyy, lähtöön on enää puoli tuntia!

Kun puoli tuntia on kulunut, kääntävät veneet keulansa kohti ensimmäistä priikkaa lähtölaukauksen pamahtaessa. Tuuli on tosiaan kova ja matruuseilla on töitä purjeiden kanssa. Olimme ensimmäiset lähtöviivalla, hienoa! Veneet seuraavat tarkasti muiden liikkeitä. Pian "professori" ohittaa meidät, merenneitonsa keikkuen kannella, ottaen kuvia meistä ja pärskeiden kastellessa hänen tukkansa. Aallot kastelevat meidätkin huolimatta sadevaatteista eikä pilvettömältä taivaalta helottava aurinko ennätä niitä kuivata. Me teemme virheen heti ensimmäisen prikan jälkeen ja useimmat veneet ohittavat meidät. Seuraamme huolestuneena muita veneitä. Hele II johtaa, tietenkin, toisena on Hiivari vai onko se sittenkin Lokki. Mutta kuinka Ristola on päässyt edellemme, äskenhän vasta johdimme. Jäämme nyt auttamattomasti ja Snarkissa vallitsee hermostunut tunnelma. Sitten teemme hienon luovin ja saamme kiinni monta venettä. Hetken kuluttua jo laskemme, kuinka monta venettä on jäänyt taaksemme. Valkoiset purjeet hohtavat takanamme ja tunnelma nousee.

Kaksi tuntia on kulunut ja kilpailut ovat ohi. Hele II voitti. Laskemme omaa sijoitustamme ja olemme tyytyväisiä tulokseen. Purjeet lepattavat vastatuulella ja Snark kelluu keskellä selkää yksinään muiden veneiden kiitäessä pois kohti Ykskoivua, päättäjäisiä ja lohisoppaa. Kohta viimeinenkin vene on hävinnyt auringon kultaamin purjein Linnan saaren taakse.

Lauantaina ovat päättäjäiset, jotka ovat toisille päätapahtuma ja toisille kaiken loppu, joka tapauksessa sinne saapuvat kaikki. Saaren laguuniin kerääntyvät ylväät purjeveneet ja pärisevät moottoriveneet Lahdesta ja Jyväskylältä ja kaikkialta Päijänteeltä. Vain tuuli on sinä yönä nukahtanut ja kun aamulla heräämme, on aurinkokin peittynyt, samalla kun menetimme raikkaan tuulen, joka seurasi meitä koko viikon.

Leena Leinonen

ENGLANNISSA

Laiva ei enää keikkunut. Pyöreästä ikkunasta näkyi kappale harmaata taivasta. Olimme saapunut Englantiin, Hulliin Englannin partiotyttöjärjestö oli kutsunut suomalaisia partiotyttöjä English-Finnish language-leirille, ja minun oli onnistunut päästä myös mukaan. Olimme matkustaneet Ruotsin läpi Göteborgiin, josta tulimme englantilaisella laivalla tällä kertaa ihmeen rauhallisen Pohjanmeren yli Hulliin. Vähän ajan päästä kipusimme kaksikerroksiseen bussiin, joka vei meidät Lontoon junalle. Juna kulki läpi Englannin nokisen teollisuusseudun.

Yövyttyämme Lontoossa saavuimme seuraavana päivänä leirille. Ensimmäinen "järkytys" oli leiripaikka, joka oli tavallinen, aukea pelto. Olimme aivan unohtaneet, ettei Englannissa ole sellaisia metsiä kuin meillä. Leiri erosi muutenkin suomalaisesta. Se ei ollut yhtä primitiivinen. Me tuhansiin järviin tottuneet saimmekin nyt uida uima-altaassa. Maantie kulki aivan vieressä, ja suihkukoneet jyristivät melko matalalla yli alueen säännöllisesti yötä päivää, sillä jossain läheisyydessä oli lentokenttä. Koska leiri oli osaksi kielileiri oli aamupäivät varattu englannin tunteja varten. Loppupäivästä oli sitten tilaisuus soveltaa käytäntöön englannin kielioppia ja muuta opittua.

"Typical English weather" vallitsi kuusi ensimmäistä leiripäivää. Satoi ja satoi päivästä toiseen ja me melkein pä uimme savessa ja kaikki oli märkää. Loput 6 päivää olivat vastapainoksi kauniita ja silloin tutustuimme läheisiin kaupunkeihin. Meidät oli kutsuttu Sussexin kreivikunnan pääkaupungin Lewesin pormestarin vastaanotolle ja tutkimme samalla matkalla kaupunkia. Toisen matkan teimme Brightonin, joka on melko suuri ja kuuluisakin kylpyläkaupunki ja jossa leikotelimme päivän ihanalla aurinkoisella hiekkarannalla.

Leirillä oli meidän kahdenkymmenen suomalaisen lisäksi saman verran englantilaisia, joidenka kodeissa meidän oli määrä viettää seuraava viikko. Tämän viikon oli "kotini" Bexhillissä, pienessä kylpyläkaupungissa. Perheeni oli tavallinen englantilainen perhe, jolla oli oma talo kaupungin keskustassa. Taloon kuului tietysti takapuutarha ja alakerroksessa sijaitsi perheeni liike. Minusta pidettiin tavattoman hyvää huolta. He kuljettivat minua viikon aikana läheisissä kaupungeissa Hastingsissa, Ryessä ja East-Bounessa ja esittelivät kaikki mahdolliset nähtävyydet. Tähän mennessä olin saanut vastata lukuisiin kysymyksiin Suomesta ja suomalaisista. Onko Suomessa televisiota, pesukoneita, jäätelöä, sateenkaaria... Yleinen käsitys tuntui olevan, että Suomi on pieni, kylmä ja takapajuinen maa pohjoisessa. Yritin parhaani mukaan muuttaa heidän käsityksiään ja ilmeisesti onnistuinkin perhevierailuni loppupuolella, sillä aloimme yhdessä etsiä jotain sellaista, mitä Suomessa ei ole.

Vielä oli jäljellä matkan huippukohta: viikko Lontoossa. Viikko oli aivan liian vähän tutustua kaupunkiin, jossa on 8 miljoonaa asukasta kaikista maanosista ja jonka päästä päähän kestää maanalaisella ajaa 2 tuntia ja ties kuinka kauan maan pinnalla Lontoon vilkkaassa liikenteessä. Ensimmäinen kosketuksemme Lontooseen olikin maanalainen. Se tuntui aluksi mahdottoman sotkuiselta, mutta viikon kuluttua olimme jo aika taitavia vaihtamaan oikeaan junaan oikealla asemalla ja katsomaan, millä linjalla pääsisi nopeimmin määränpään. Oppiveroa tietenkin jouduimme maksamaan ensimmäisinä päivinä, sillä vaihdoimme useitakin kertoja aivan väärälle linjalle.

Lämmin ja kaunis sää suosi meitä koko Lontoon viikon ajan ja siksi oli vielä hauskenpaa tutustua moniin nähtävyyksiin. Ensimmäiseksi kiipesimme Monumentin. Lontoon palon muistomerkin huipulle 311 porrasaskelmaa ja saimme ylhäältä käsin kuvan kaupungista. Näkymää hallitsi Thames-joki, jota pitkin mekin hieman myöhemmin kuljimme vesitaksilla Towerin linnalle. Westminster Abbey, St. Paulin katedraali, Madam Tussaud'n vahakabinetti ja British Museum kuuluivat luonnollisesti myös viikon ohjelmaan. Tietysti piti vielä nähdä Carnaby Street, nuorten muotimaailman keskus, jossa vietimme kokonaisen iltapäivän itämaisen musiikin, "hippien" ja pienten "putiikkien" keskellä. Illalla palasimme kaupungin keskustaan ihailemaan Piccadilly

Circuksen mainosvalojen loistoa. Piccadillyllä sykkii elämä kiihkeästi iltaisin. Nuoret kokoontuvat sinne ja läheisiin diskoteekkeihin. Meikin löysimme mukavan pienen diskoteekin aivan Carnaby Streetin kyljestä. Diskoteekkeihin tullaan juttelemaan, tanssimaan ja kuuntelemaan levyjä ja vaikka näissä paikoissa on yleisesti anniskelu-oikeus ei näe juopuneita nuoria juuri ollenkaan.

Saimme tutustua hieman Lontoon teatterielämäänkin. Onnistuimme nimittäin saamaan liput Aldwych teatteriin Shakespearen näytelmään "The Merry Wives of Windsor" ja Royal Festival Hallin balettiin "Sleeping Beauty".

Lontoon kävijän täytyy ehdottomasti käydä kirpputorilla. Ehkä suurin niistä on Petticoat Lane, joka on sunnuntaiaamuisin auki. Tarjolla on vaikka mitä: levyjä, turkkeja, koruja, leikkikaluja, peruukkeja... ja tungos oli valtava. Täydet kirpputorit ovat muuten taskuvarkaiden parhaimpia metsästysalueita ja siksi oli varmintä pitää tiukasti käsilaukusta kiinni, varsinkin kun juuri vähän aikaa sitten olimme tulleet petetyiksi tietämättöminä ulkomaalaisina. Olimme joutuneet maksamaan ostamistamme hedelmistä melkein viisinkertaisen hinnan.

Elokuun loppu lähestyi uhkaavasti. Meidän oli määrä saapua elokuun viimeisenä päivänä jälleen Suomeen. Aurinkoinen Lontoo jäi taaksemme, kun juna suuntasi kohti pohjoista, Hullia. Ohitimme samat seudut kuin tullessammekin. Silloin meillä oli edessämme kuukausi vieraassa maassa. Nyt olimme monia kokemuksia ja tapahtumia rikkaampia. Taivas oli vetäytynyt pilveen ja satama peittyi hienoiseen sumuun, kun laiva lipui pois ulapalle. Saarivaltakunta jäi taaksemme, muttei toivottavasti ainiaaksi.

Tiina Peltola

Nykyaikaiset tiedotusvälineet ovat tuoneet maailman kansojen ongelmat kaikille läheisiksi. Hyvinvointivaltiot kamppailevat liikatuotannosta, liikaravitsemuksesta ja syntyvyyden pienentymisestä johtuvista vaikeuksista. Sosiaaliset olot on niissä järjestetty niin hyvin, että nalka ja vilu eivät pääse yllättämään heikointakaan yksilöä. Samanaikaisesti on "alikehittyneitä" eli kehitysmaita Afrikassa, Aasiassa ja latinalaisessa Amerikassa, joissa kansa lisääntyy räjähdysmäisesti. Maapallon väkiluku on nykyisin yli kolme miljardia; se kasvaa lähimmän kolmen vuosikymmenen aikana kaksinkertaiseksi. Väkiluku kasvaa köyhissä maissa kolme prosenttia vuodessa eli kaksi kertaa niin paljon kuin hyvinvointivaltioissa. Tästä on seurauksena, että rikkaitten ja köyhien kansojen välinen kuilu kasvaa entistä syvemmäksi, ellei sitä tietoisesti yritetä tasoittaa.

Yhdistyneet Kansakunnat on antanut jäsenmailleen suosituksen, että ne luovuttaisivat yhden prosentin kansantulostaan kehitysapuna YK:n välityksellä. Näillä varoilla palkkattaisiin asiantuntijoita järjestämään kehitysmaiden lääkintä- ja sosiaalihuoltoa, opetustoimintaa, maanviljelystä, teollisuutta sekä muita elinkeinohaaroja. Raha sellaisenaan ei vie näissä maissa kehitystä eteenpäin, vaan joutuu monesti heimopaallikoiden omaan, usein sotaiseen käyttöön. Asiantuntijoiden välityksellä opetetaan alikehittyneet kansat, joiden asuma-alueella on luonnonrikkauksia, kuten öljyä ja mineraaleja, käyttämään niitä hyväkseen. Kastelulla ja oikeilla viljelymenetelmillä saadaan maa tuottamaan ravintoaineita sielläkin, missä ennen nähtiin nalkaa. Kun kehitysmää saadaan herätetyksi omatoimisuuteen ja kaupankäyntiin toisten kansojen kanssa, ja kun sen terveys- ja opetusolot paranevat, se lakkaa olemasta kehitysmää, ja seka taloudellinen tuki että asiantuntija-apu voidaan ohjata sinne, missä sitä juuri silloin kipeimmin tarvitaan.

Monet Euroopan maat ovat täyttäneet YK:n maarittelemat tavoitteet - Ranska jopa kaksinkertaisesti. Suomi ei ole siihen kyennyt kuin noin kymmenprosenttisesti. Johtuuko se siitä, että kehitysmaat ovat meistä niin kaukana, ettemme tunne velvollisuuttamme, vai siitä, että katsomme itsekkäästi oman kehitysaluepolitiikkamme olevan tärkeämpää? Meillä on rajaseudulla ja Lapis-alueita, joissa väestö on työnpuutteen takia vaikeuksissa, mutta voimassaolevat sosiaalivaikutuslakimme takaavat kuitenkin sille välttämättömän vähimmäistoimeentulon, hoidon ja koulutuksen. Arvostellaan valtiovaltaa, kirkkoa, Punaista Ristia ja muita kansalaisjärjestöjä siitä, että ne syytavat varoja alkuasukaskansoille samanaikaisesti, kun omassa maassa on puutetta ja hätää. Kehitysmaiden ja Suomen kehitysalueiden vaikeudet eivät ole kuitenkaan vertailukelpoisia. Ei voida asettaa avustusohjelmaksi joko tai vaan seka- että-linja. Lahettamalla materiaali-apua kehitysmaihiin voidaan työllistää oman maamme kansalaisia. Kun kehitysmaiden olot saadaan vakiinnutetuiksi, tulee niistä tasaveroisia kauppakumppaneita. Esimerkiksi Suomelle olisi hyödyllistä, että lukutaito kehittyisi kaikkialla maapallolla. Se lisäisi paperinkulutusta ja parantaisi puunjalostusteollisuuttamme vielä nykyisestään.

Laiskoja, valinpitamattomia ja aloitekyvyttömiä ryysyrantalaisia ja putkinotkolaisia on seka kehitysmaitten kansojen joukossa että Suomen omilla kehitysalueilla. Molempien elinehtoja on parannettava samanaikaisesti. Painopisteen tulee kuitenkin olla kehitysmaissa annettavan taloudellisen ja kasvatuksellisen avun puolella. Vain siten voidaan estää kehitysmaiden kurjista olosuhteista johtuvan ja yhä kasvavan väestöpaineen aiheuttama räjähdys, joka voi tuhota seka Biafran että Takahikian.

Erika Puuperä

Pieni, laiha neekerilapsi katselee meitä tylsistynein silmin lehden sivulta. Hänen on nälkä ja hän odottaa apua. Hän ei pyydä meiltä kuin leipää yltäkylläisyydestämme, mutta itse hän saisi sen avulla elämän.

Nälkiintynyt neekerilapsi on kolmannen maailman symboli. Hän kuvaa Afrikan, Etelä-Amerikan ja joidenkin Aasian valtioiden väestöä, hän kuvaa nälkää, alhaista sivistystasoa ja sietämättömiä elinolosuhteita nykypäivän ihmisoikeuksien maailmassa. Hyvinvointivaltioiden valkoinen mies yrittää auttaa häntä, lähettää ruokaa, lääkkeitä, raha-avustuksia, asiantuntijoita - ei kuitenkaan tarpeeksi, sillä päivittäin kuolee vielä tuhansia ihmisiä nälkään ja puutostauteihin.

Valkoisella miehellä on huono omatunto. Hänen esi-isänsä aikanaan purjehtivat uusiin maihin, alistivat ne valtaansa ja ryöstivät niitä. He lastasivat mustia orjia laivoihin ja kuljettivat heidät töihin puuvillapelloilleen. He käyttivät mustaa miestä hyväkseen luodakseen oman korkean sivistys- ja elintasonsa. He unohtivat sanat: "Minä kosten isien pahat teot..."

Nykypäivinä yritetään hyvittää menneitä, sillä on pakko. Pelätään, että kehitysmaat huomaisivat maailmassa vallitsevan epäsuhtan ja ymmärtäisivät sen syyt. Samalla kun heille viedään sivistystä ja heitä opetetaan ajattelemaan itsenäisesti, samalla tämä uhka kasvaa. Nälässä ja kurjuudessa syttyy helposti viha, ja jos tämä viha saa kyllin suuren vallan, voiman ja tarpeelliset aseet, on koko maapallomme uhattuna.

Tämän päivän valkoisen miehen harteita painaa niin menneisyys kuin tulevaisuuskin. Hän seisoo syiden ja seurausten välissä. Kuitenkin liian harva näyttää ymmärtävän asemansa ja sen vaatimukset. YK alajaostoineen toimii suuren paineen alaisena, kirkot jatkavat lähetys- ja avunantotyötään ja useat muut järjestöt toimivat kolmannen maailman hyväksi. Vielä paljon enemmän voitaisiin tehdä: voitaisiin keskittää tie enemmän näihin kysymyksiin, yrittää luoda kehitysmaihin omaa oppineistoa, omaa teollisuutta perustaksi taloudelliselle nousulle, yrittää ja yrittää, onhan kysymys elintärkeä koko ihmiskunnalle.

Koululaiselle opetetaan historiaa, joka on Eurooppa-keskeistä, valkoisen miehen kirjoittamaa ja kansallisiin jakoihin perustuvaa. Heille olisi rinnan opetettava, että nykypäivinä on muistettava myös ennen vähäpätöisinä pidetyt alueet, kansallisromantiikan tilalle asetettava koko maailman huomioonottava ajattelutapa, tai tuleva historia on mustan miehen verisellä käsialalla kirjoittama. - Valkoisen miehen taakka on raskas, siitä voi joko vapautua tai sen alle sortua.

Ritva Kallasmaa

ABITURIENTIN AJATUKSIA

Tämä kaikki on syyskuuta. Seison syvennyksessä ja olen syntymätön. Hitaasti alkavat proomut tulla yhä selvimmiksi. Päivä. Elämä, ajankäyttö. Vuorokausi ja viisiminuuttinen. Aamu? Aamu on proomut. Heräävät proomut, jolloin voin ryhtyä laskemaan lokkeja.

(Matti-Juhani Karila)

Astuessani portista huomasin pienen punaisen auton keskellä jalkakäytävää, mutta koska en tiennyt kenen se oli en kiinnittänyt siihen mitään huomiota. Jos olisin tiennyt kenen se oli olisin varmasti kiinnittänytkin huomiota.

Kääntyessäni kulmasta vasemmalle olin törmätä keski-ikäiseen mieheen, joka tuijotti kelloaan. Mahtoikohan hän odottaa jotakuta tai ehkä junan lähtöä tai sitten kello oli rikki? Noin monta mahdollisuutta noin yksinkertaisessa asiassa. - Minulla lienee lukemattomia mahdollisuuksia, sillä enhän toki pidä itseäni yksinkertaisena.

Vastakkaisella katukäytävällä taapersi puolisen tusinaa pikkulasta. Lienivät opintieillä, koska taakka selässä pakotti heidät silloin tällöin korjaamaan asentoa - tuskin ne kuitenkaan tajusivat olla kiitollisia, etteivät asuneet Biafrassa tai Vietnamissa.

Nietzsche pohtisi varmasti tänään elämää samalla tavoin kuin silloin kun hän eli: - Elämä - se on: lakkaamatonta sellaisen itsestään poistamista mikä tahtoo kuolla: elämä - se on: julmuutta ja leppymättömyyttä kaikkea kohtaan, mikä meissä eikä vain meissä, tulee heikoksi ja vanhaksi. Onko elämä siis siinä, ettei tunneta pieteettiä kurjia ja vanhuksia kohtaan? Että aina murhataan? Ja kuitenkin on vanha Mooses sanonut: Älä tapa!

Alkoi sataa ja toivoin välittömästi olevani kaukana silloisesta olinpaikastani - sen teen hyvin usein, nytkin, aina vähän väliä. Jossain kaukana on kaupunki, jossa voin kävellä maan ja meren

rajaa pitkin, poiketen joskus mielitekojeni mukaan rajan toiselle tai toiselle puolelle. Tai leikkiä lapsen kanssa, joka hymyilee.

Syyskuussa sataa aina. Tänäkin sataa, eikä ole edes sunnuntai. Oikeastaan minä kuulun niihin, jotka pitävät sateesta, mutta en siitä yleisestä syystä, että olisin surumielinen.

Keväälläkin sataa joskus - onneksi kaikille. Jos päivät eivät olisi niin lyhyitä kuin niiden täytyy olla, olisi kevääseen paljon enemmän aikaa. Pidän siitä, että minulla on paljon aikaa, vaikkakaan minulla ei olisi yhtään mitään tekemistä. Huomenna minulla on kuitenkin paljon tehtävää. Pyrkimyksenäni on ollut välttää parhaani mukaan sellaista, mistä en pidä, tai en ole katsonut olevan minulle mitään merkitystä. Nyt on edessäpäin kuukausia, jolloin luulen joutuvani tekemään paljon pyrkimykseni vastaista: tämä syynä ja seurauksena, että olen kuulemma abiturientti ja minulla on jokin tärkeä koe joskus keväällä. - Silloinkin ehkä sataa?

Leena Luhtanen

PAHA EREHDYS ELI VALTIOTAITOA JA VETOVOIMAA

Keskikoululaiset voivat valita lukujärjestykseensä vapaaehtoisena aineena suullisen esityksen. Meillä on tähän asti ollut se käsitys, että näillä tunneilla harjoitellaan vain näytelmiä, ja näin syyslukukaudella varsinkin joulujuhlanäytelmää. Mennessämme kuunteluoppilaiksi näille tunneille yllätyimme, kun saimmekin nähdä ja kuulla jotain aivan muuta.

Se joukko, joka on valinnut oppiaineekseen suullisen esityksen, on jaettu luokittain kolmeen ryhmään. Ryhmien opetus - vai pitäisikö sanoa ohjaus - on lehtori Saukkolan vastuulla. Me olimme seuraamassa maanantai-iltapäivänä ensi- ja toisluokkalaisia ja torstaina neljäs- ja viidesluokkalaisia. Ylempiluokkalaiset voivat ehdottaa itse, mitä he haluaisivat tunneilla tehdä. Tulos oli: keskusteluja, puheita, esitelmää, lausuntaa, haastatteluja - Ei näytelmiä. Toivomukset saivat opettajan hyväksymisen, sillä tuntien tarkoituksena on juuri oppilaiden ilmaisuvalmiuden kehittäminen; pyritään siihen, ettei kukaan jäisi missään tilanteessa sanattomaksi, vaan pystyisi lausumaan perustellun mielipiteen ja arvostelun asiasta kuin asiasta. Ei siis enää vastauksia: "En mä tiedä", "En mä osaa sanoa".

Heti ensimmäisellä tunnilla ryhdyttiin tuumasta toimeen. Opettaja johti puhetta ryhmän keskustellessa koulun rangaistuksista. Puheenvuoroja käytettiin paljon, ja keskustelu ronsyi vilkkaana. Erityisesti yllätyimme poikien innokkaasta osanotosta ja selvistä mielipiteistä. Rangaistukset tuomittiin epäoikeudenmukaisiksi ja vanhentuneiksi, mutta kuitenkin tilalle ei keksitty mitään uusia. "Nykyinen järjestelmämme on sentään aika hyvä", totesi joku lopuksi. Tämä ensimmäinen kerta sujui mielestämme loistavasti; millaisia keskustelutaitureita he ovatkaan koulun loputtua.

Alaluokkalaiset puolestaan ovat kiinnostuneita näyttelemisestä. He ovat itse saaneet muutama oppilaan ryhmissä valmistaa pieniä näytelmiä - joko itsekeksittyjä tai kirjoista otettuja, joita he sitten esittävät toisilleen. Me seurasimme ensin 2. C:n "Pahaa erehdystä". Siinä olivat mukana Tarja, Seija, Merja ja Petri, ja se kertoi suulaan piian touhuista. Toinen näytelmä oli 2. B:n esittämä "Valtiotaitoa ja vetovoimaa". Marita, Elina, Hannele, Anne ja Hannu kiistelivät siinä naisen paikasta ja velvollisuuksista. Yleisön ehdottomaksi suosikiksi kohosi Hannu naisiksi pukeutuneen miehen osassa. Osasuoritukset arvosteltiin yhdessä ja keskusteltiin näytelmien valinnasta. Lopputunnilla tutkittiin mainoksia ja etsittiin niiden joukosta mieluisin tai epämieluisin, sekä perusteltiin valintaa. Edellisillä tunneilla oli harjoiteltu runonlausuntaa ja me kuulimme Kantelettaren runon "Tuomisia".

Tällaisesta suullisen esityksen opetuksesta on varmasti hyötyä jo nyt: opettajien ei tarvitse katsella pulpettiin tuijottavaa joukkoa kysyessään luokalta mielipidettä jostain asiasta. Aina-kaan näillä kahdella tunnilla tapaamamme oppilaat eivät jää tuppisuiksi. Esiintymisvarmuus on korvaamatonta jokaiselle, ja vanhempana sitä on vaikeampi saavuttaa. Miksei siis kannattaisi käyttää hyväkseen mainiota tilaisuutta.

Maija Peltola
Meri-Liisa Aamutähti

Ensimmäisenä koulupäivänä tunsin itseni onnellisemmaksi kuin milloinkaan. Olinhan nyt oppi-koululainen. Keväällä nähdessäni oman nimeni oppikouluun hyväksytyjen listalla riemuni oli todella valtava. Olinhan odottanut tätä tapahtumaa neljä vuotta. Kuitenkin sain odottaa koulun alkamista vielä lähes koko pitkän kesän.

Nyt koulu on alkanut. Kuinka erilaista onkaan olla oppi- kuin kansakoulussa! Ostettavien kirjojen ja vihkojen määrä oli suuri, mikä tuntui ensin hieman hämmennyttävältä. Minua raivostuttaa kylläkin eräs asia. Nimittäin se, että kun tekee jonkun pikku "möhläyksen" uutena oppilaana, on aina joku yläluokkalainen heittämassä: "Ai joo, sinähän olet tietysti nahka!" Silloin marssin nenä pystyssä tieheni. Luultavasti nämä "isot" haluavat kostaa omaa ekaluokkalaisaikaansa.

Paras puoli tässä koulussa on se, että kansakoulun typeriä järjestyssääntöjä ei ole. Usein vielä monet meidän luokkalaiset, minä mukaan luettuna, puhuttelemme opettajaa väärällä nimellä. Se voi kyllä loukata jotakin maisteria. Opettajia on niin paljon, etten vielä muista kaikkien nimiä, vaikka koulua on käyty jo kuukausi.

Kouluni on ulkoapäin erittäin moderni. Siinä on suuret ikkunat ja lasiovet pihalta aulaan. Täällä on myös upea kielistudio. Ensimmäisen kerran mennessäni sinne minua vähän jännitti. Siellä on monia nappuloita, joita pitää osata käyttää. Nyt olen jo onneksi tottunut kaikkiin vekkomiiniin.

Vielä kerran huokaan tyytyväisenä: on ilo käydä oppikoulua!

Taina Ratia

TEATTERISTA

Teatteri on kaikkea sitä mitä me näemme. Se on näyttämö, katsomo, lavasteet, valot ja näyttelijät. Mutta se on myös paljon muuta. Teatteriin sisältyy paljon näkymätöntä: työtä ja vaivaa; henkilöitä, jotka seisovat taustalla suunnittelemassa pukuja ja lavasteita. Emme kuitenkaan näe heitä, me tarkastelemme vain tulosta.

Tunnelma näyttämön takana on aivan toinen kuin katsomossa. Ei se ole omituinen, ei sulkeutunut, vaan vapaa! Ensi-illassa se kuitenkin tiivistyy epävarmuudeksi, sillä tuo ilta on hyvin merkityksellinen arvosteluja lukeville teatterissa kävijöille yhtä hyvin kuin näyttelijöille.

Lavasteiden takana eletään aivan kuin kahta elämää. Paneudutaan itse näytelmään ja välillä jutellaan omista asioista, samalla kun pelataan tulitikkupelejä. Jokainen huolehtii omista asioistaan ja kaikki kaikkien asioista. Ei tehdä karsinoituja eroja: sinä olet huonompi, sinä parempi. Jos joku niin tekee, hän vain ajattelee sen omassa mielessään.

Tunnelmaa on kahta laatua. Ensi-ilta, viikko eteenpäin, silloin tunnetaan jännitystä. Näyttelijät ovat epävarmoja, sillä voihan tapahtua jokin ratkaiseva epäonnistuminen. Siis samalaista itseluottamuksen puutetta molemmilla puolilla esirippua, ajankohta ei vaan ole sama.

Näytelmä alkaa luistaa omalla painollaan. Tunnelma vapautuu, mutta ei kuitenkaan tule välinpitämättömäksi. Tietoisuus osaamisesta luo varmuuden ja tarkkaavaisuus voi suuntautua kokonaisuuteen. Entä katsomo. Se tietenkin luulee, että on varmaankin yksitoikkoista illasta iltaan jankuttaa samaa. Mutta ei näytelmään niin helposti kyllästy. Aina tapahtuu jotakin. Yhdeltä putoaa kenkä näyttämölle, toinen laulaa väärän laulun ja mätkähtää lattialle, kolmas jättää varpaansa liikkuvan lavasteen alle ja kiljahtaa, mutta näytelmä jatkuu ja usein katsomo ei ole huomannut mitään.

Yleisön merkitys on suuri, sillä mikään ei ole sen masentavampaa kuin passiivinen katsomo. Innokas yleisö saa näyttelijät ylittämään itsensä, mikä kuitenkin tapahtuu valitettavan harvoin ainakin Lahdessa. Näyttämöltä erottuu monia silmäpareja, tummia hahmoja ja saattaa erottaa jonkun tutunkin. Kaikki istuvat jäykkänä - johtuukohan kovista penkeistä - tummissa puvuissaan. Olisi hyvä, jos he voisivat ensin käydä näyttämön takana pelaamassa yhden tulitikkupelin ja vasta sitten mennä katsomoon. Ehkä tulos olisi vapaampi, sillä teatteri ei koostu vain näyttämöstä, vaan katsomo kuuluu siihen olennaisena osana.

Riitta Kallio

Kun nousimme korkeita kiviportaita Radiomäen urheilukentälle, oli sää pilvinen ja koleahko. Odotimme sateen minä hetkenä hyvänsä voivan kastella kaikki Lahden oppikoululaisten kisojen osanottajat, kisojen, joita me ja monet muut juuri olimme menossa seuraamaan.

Päästyämme portaista hengästyneinä harjun päälle, avautui silmiemme eteen koko urheilukisojen komeus. Urheilijoiden jo ollessa harrastuksensa parissa heitä katsomaan tulleet koululaiset käyskentelivät vilkkaasti kentän aidan ulkopuolella. Ihmismassa muistutti hiukan muurahaispesää, jonka jäsenten, Lahden oppikoululaisten mieliala oli iloinen ja yhteenkuuluvuuden tunteen sävyttämä.

Heti ensisilmäyksen luotuamme mekin upottauduimme ihmispaljouteen. Aloimme kävellä kentän laitoja pitkin etsien katseellamme entisiä luokkatovereita ja ehtolaiskurssituttavuuksia, joiden tapaamiseen nämä kisat antavat ainoan jokavuotisen tilaisuuden. Heitä hakiessamme kiersimme jatkuvasti sateliitin tavoin ympyrää kentän aidan vieressä. Kierros kierroksen jälkeen katkaisi kuitenkin sateliitin lennon se tomera naisihminen, joka epätoivon vimmallalla, tosin huonolla menestyksellä yritti estää ihmisvirran liikkumista tyttöjen pallonheittopaikan läpi. Hänen silmiensä välttääessä hypimme aina kiireesti heittoalueen toiselle puolelle jatkaaksemme kävelmistämme. Tuntuu omituiselta pallonheittäjätyttöjen sijoittaminen niin lähelle aita, ettei välistä heittäjiä häiritsemättä mahtunut kulkemaan. Tilaa olisi kyllä ollut kauempanakin kentän reunassa.

Kävellessämme ympäriinsä toiveemme vanhojen tuttujen tapaamisesta täyttyivät. Kun näimme entisiä tovereitamme kerroimme kuulumisia ja juttelimme menneitä. Kysymykset "Missä koulussa olet? Suorititko ehtosi", sinkoilivat ilmassa. Oli hauska tavata heitä kaikkia, joiden kanssa oltiin samalla luokalla kansakoulussa tai joiden kanssa tunnettiin kohtalontoveruutta samoilla ehtolaiskursseilla.

Innokkaiden penkkiurheilijoiden kannustushuudot, joita silloin tällöin kantautui korviimme, muistuttivat meitä, jotka vain tapailimme tuttuja ja elimme iloisissa markkinatunnelmissa siitä, että kysymyksessä olivat urheilukilpailut. Muutamien koulujen oppilaat olivat muodostaneet katsomon penkeille suurehkojakin huutosakkeja hurraamaan suosikeilleen. Pariin otteeseen koko yleisö yhtyi hurraukseen. Me emme tosin nähneet, mille hurrattiin, sillä sankka ihmismuuri edessämme esti näkyvyyden kentälle.

Mikään mahti ei voinut estää näkyvyyttä urheilupaikoille katsomon viimeisiltä penkkiriveiltä. Niihin olivat hakeutuneet istumaan ne oppilaat, jotka tarkasti halusivat nähdä kaikki suoritukset. Toiset innokkaat urheilunystävät taas olivat valinneet seisomapaikan aivan kentän vierestä, josta siitäkkin näki estottomasti. Kaikkein innokkaimmat penkkiurheilijat sen sijaan olivat menneet seisomaan tapahtumien keskipisteeseen kentän sisäpuolella, suosikkiurheilijansa lähelle häntä kannustamaan. Sieltä kuuluttaja koetti heitä häätää pois, mutta väki urheilijoiden vierestä ei lukuisista kehoituksista huolimatta näyttänyt vähenevän. Joskus saatoimme myös kuulla, kuinka tulosten lukemisen ohella kuuluttaja joutui kutsumaan paikalle palkinnonjaosta myöhästyneitä urheilijoita.

Paitsi, että eräät kilpailijat myöhästyivät palkintojenjakotilaisuuksista, "myöhästyivät" jotkut oppilaat koko kisoista. Vai lieneekö äkillinen sairauskohtaus tullut esteeksi niille monille tutuillemme, joita Radiomäellä emme nähneet. Myös opettajien olisi ehkä syytä entistä suuremmin joukoin saapua seuraamaan oppilaidensa kisoja. Koulumme opettajia havaitsimme kävelevän kisojen ihmistungoksessa vain sormin laskettavan määrän.

Kun iltapäivällä poistuimme Radiomäeltä, ei tungoksesta, joka oli suurimmillaan yhden aikoihin, ollut enää tietoakaan. Vain kaikkein uskollisimmat penkkiurheilijat jaksoivat seurata kilpailuja loppuun asti.

Laskeutuessamme alas kiviportaita yhtä kokemusta rikkaampana, tunsimme, että meillä oli ollut hyvin mukavaa. Vaikka emme kiinnittäneetkään kovin paljoa huomiota pääasiaan, urheiluun, ei aikamme käynyt pitkäksi Radiomäen urheilukentällä, tiistaina, syyskuun 24:ntenä päivänä, vuonna 1968.

Hannu Siivonen

Laiva irrottautuu hiljalleen satamasta, jossa ystävät ja tutut heiluttavat Tallinnaan lähti-
jöille. Hetkisen kuluttua Helsinki näkyy vain
pienenä, usvaisena pisteenä. Laivassa kulje-
taan paikasta toiseen, katsellaan lokkeja, jot-
ka uskollisesti kirkuen seuraavat laivaa, vä-
lillä palvotaan aurinkoa kannella. Pian joku
huutaa yläkannelta: "Maata näköpiirissä."
Kaukana harmaudessa hämmöttävät Tallinnan
sataman nosturit. Kestää vielä kuitenkin
kauan, ennen kuin laiva kolhaisee laituria.
Pääseminen maihin kestää puolituntia ensin
tarkastetaan passit ja sitten kassit ja asia
on loppuunkäsitelty, vaikka kuinka kismit-
tää, että parit nailonpaidat ja -sukat jäivät
tullivirkailijoiden käsiin. "Saatte takaisin
kun poistutte maasta." "Oletteko te tosiaan-
kin täällä niin vanhanaikaisia, etteivät tytöt
käytä paitoja?"

Laahustamme tullista masentuneena linja-
autoon kassien kanssa. Ennen kuin ehdimme
edes auton astinlaudalle on vieressämme

poikia, jotka pyytävät purukumia (närimis-
kummi) katsoen pyöreillä silmillään sieluun
saakka. Voiko olla antamatta?"

Auton moottori hyrähtää käyntiin ja nokka
käännetään kohti Viljandia - matkamme en-
simmäistä leiripaikkaa. Kaupunki on pieni
ja hiljainen muutamane autoineen ja satoine
jalankulkijoineen. Asuimme siellä kolme
päivää urheiluopistossa ja koripalloilimme
kolme tuntia päivässä. Opisto oli järven
rannalla kuten kenttäkin, joka oli ulkosalla.
Kun jokapäiväiset pakolliset ympyrät oli
suoritettu, hypättiin vain viileään veteen
virkistytymään, jonka jälkeen saattoi men-
nä ihailemaan Viron kesän kauneutta Vil-
jandin laajoille linnanraunioille.

Kävimme eräänä iltana katsomassa tsek-
koslovakialaista lännen elokuvaa, jossa oli
amerikkalainen päänäyttelijä ja eestiläinen
teksti. Filmiin oli ahdettu kaikki mahdolli-
set asiat, jotka lännenkuvassa voi tapahtua:
junan ryöstö ja pankin ryöstö ja naisen ryös-
tö, saluunatappelu ja inkkarien ja valkoisten
sota. Hienohan elokuva tietysti oli, kun ta-
pahtuikin niin paljon, mutta koska teatteris-
sa oli ainakin +100 C lämmintä ja kovat puu-
penkit, 1 1/2 tuntia tuntui 1 1/2 päivältä
Aurinkoinen viileähkö aamu, jälleen oli läh-
dön päivä, mutta nyt oli suuntana Tallinna.
Ensin pieni aamujumppa: juoksemista, pak-
kaamista ja valokuvien ottamista. "On se
hyvä, että ei jää mikään koskaan viime tip-
paan", kuljettajan vilpittömä mielipide.

Matka kulki samaa tuttua mustaa tietä, jon-
ka sivuilla oli peltoja ja lepikoita - kuin
kotona. Tallinnassa asuimme hotelli Pala-
cessa, joka on toiseksi hienoin hotelli. As-
tuimme onnellisina hissiin, koska ei tarvin-
nut kiivetä 5:een kerrokseen. Ainakin luulim-
me, ettei tarvitse. Mutta kuinka ollakaan,
hissipä ei noussutkaan, siis rappuset olivat
sittenkin vastassa. "Phuh, vihdoinkin 5."
Aukaisimme oven huoneeseemme - narahdus
sitten rymähdys, ei mitään hätää, sehän oli
vain verhotanko, joka ei voinut vastustaa
maan vetovoimaa. Kaksitoista ihmistä sa-
massa huoneessa on aika paljon, vielä enem-
mänkin, jos ajattelee, että sängyt olivat kuin
keinutuoleja, ja ne piti levitellä pitkin lat-
tiaa, sillä niissä ei voinut nukkua. "Hei meil-
lä on oma kylpyhuone! Tule itse katsomaan."
"Joo niinhän meillä, mutta missähän ovat
vesihanat," meillä ei sittenkään ollut omaa
kylpyhuonetta.

Onko mahdollista, että kuusikerroksinen ta-

lo huojuu. Ainakin Palace osasi sen taidon. Kun autot ajoivat kadulla, tutisi koko talo ja rappingit rapisivat seiniltä. Mutta ihminen on sopeutuvainen, kaikkeen tottuu paitsi jos saa rapaa päähänsä keskellä maukkainta unta.

Kellon viisarit riensivät valtavaa vauhtia väliaikoina, jolloin juoksimme kaupasta kauppaan, jotka olivat jokaisena kellonlyömänä aivan yhtä täysiä sulkemiseen saakka, joka tapahtui n. 11.00. Kävimme tietenkin useita kertoja nauttimassa Piritan hienosta hiekkarannasta ja auringosta. Hiekka oli tosiaan hienoa niin hienoa, että kun joku kulki maakaavien ohi, olivat ne täysin hiekan peitossa. Piritalta kuljimme taksilla Tallinnaan: maksoi vain yhden markan, vaikka matkaa olikin noin neljä kilometriä. Rantatieltä on jylhiä maisemia merelle, jossa on haaksirikkoisten suojelijapatsas. Tien toisella puolella on Birgittalaisluostari, sekä laululava johon mahtuu yli 800 esiintyjää kerralla. Taksinkuljettaja oli merkillinen, hän istui vain paikallaan, kun me tytöt kömmimme autoon. Kilometrin ajettuaan hän kysyi, olemmeko suomalaisia ja samalla hän käänsi ra-

diosta suomen aseman päälle, jonka jälkeen hän alkoi kysyä meiltä, olisiko meillä myydä farmareita tai villapuseroita.

Yleensä ihmiset Virossa olivat ystävällisiä, iloisia ja välittömiä. Me jouduimme paljon tekemisiin eestiläisten kanssa, sillä harjoituksissamme oli yhdeksän Tarton yliopiston koripalloilijaa. Olimme yliopiston kutsumina matkalla. Treenerinä toimi eestiläinen Naarais, joka oli tehokas, mutta ei liian vaativa. Eestin kieli kuulosti alussa sellaiselta, että ne eivät ole oppineet puhumaan kunnollista suomea. Pian rupesi keskustelu kuitenkin luistamaan tyttöjen kanssa, vaikka välillä naurettiinkin sanoille, jotka olivat eri merkityksessä heidän kielessään (linna = kaupunki, lossi = linna, kirja = raamat, maito = piim) ja sanoille jotka muuten vain kuulostivat hassuilta (pelata = mänkiä, koripallo = korupalli, puhua = räägiä). Tytöistä saimme erittäin hyviä ystäviä; kirjoitelimme toisillemme, mitä teemme ja kuinka elämme = voimme.

Aurinko työntyi kirkkaana aamulla hotellihuoneen ikkunasta. Päivänohjelman oli kiertoaajelu Tallinnassa, johon kuului vanha, jylhä ortodoksinen kirkko, vanhat linnat ja oppaan kertomus vanhasta Tallinnasta ja yläkaupungin ja alakaupungin riidoista. Mutta me olimme valitettavasti kiittämättömiä kuulijoita, sillä kuljimme silmättä nukkuen paikasta toiseen. Syy uneliaisuuteen oli edellisen päivän matka Tartoon, jossa tehtiin vastaavanlainen kiertoaajelu ja seurattiin Eestin ja Puolan välistä koripallo-ottelua, jonka Eesti onneksi voitti, mutta paluu tapahtui keskellä yötä ja bussissa laulettiin koko matka. Patsaat ja puistot jäivät kuitenkin mieleen sekä vanhan kaupungin ränsistyneet tönöt, jotka olivat raakana vastakohtana uuden kaupungin uljaille kivirakennuksille.

Äkkiä, nopeammin kuin saattoi edes aavistaakaan, olimme jo matkalla kohti satamaa suuret nallet kainalossa. Satamassa jäähyväiset olivat vaikeat jättää rakkaille, uusille ystäville, jotka meidän kanssamme pidättelivät kyynelitään, kun annoimme toisillemme muistoja ja valokuvia. Askeleet kuljivat kohti laivaa tullin jälkeen, josta olimme lunastaneet tavarat. Laiva alkoi jälleen kerran loitota laiturista. Pian emme erota heitä enää muitten joukosta, mutta he ovat siellä. Huutavat terveiset meille jokaiselle vuorotellen, ja me vastaamme samoin sanoin. Äänet hiljenevät, kuolevat kokonaan pois, kuuluu vain moottorin tasainen puksutus kohti Helsingiä.

Leila Suo

TÄHDET KERTOVAT

Kauris: (22. 12.-19. 1.)

Loppuviikosta sinulle tulee yllätyskokeet, jotka ilmoitetaan vasta edellisenä päivänä. Varo tätä koetta! Sillä jos olet tervejärkinen ja vähänkin älyäsi käyttävä kauris, niin lintsaa tästä kokeesta. Et missään tapauksessa tule menestymään siinä. Muuten kouluviikkosi saattaa pienellä palkertamisella onnistuakin.

Vesimies: (20. 1.-18. 2.)

Hyvä Vesimies, olet sikäli huonossa asemassa, että tällä viikolla naisseikkailusi ei tule menestymään, sillä vaikka kaikki muu onnistuisikin, niin ainakin deodorantti pettää sinut.

Kalat: (19. 2.-20. 3.)

Omassa koulussanne sinulla on vaalea kaunis ihailija. Sinun on viimeinkin alettava ottaa huomioon hänet, sillä teillä olisi hyvät mahdollisuudet viihtyä yhdessä. Koulunkäyntisi menee samaan ala-arvoiseen tyyliin kuin ennenkin.

Oinas: (21. 3.-19. 4.)

Olet jo pitemmän aikaa lainannut koulutovereiltasi rahaa. Tämän on heti loputtava, sillä sinä olet jo pummin maineessa ja ystäväsi karttavat sinua kaupan edustalla tai piilottavat rahansa.

Härkä: (20. 4.-20. 5.)

Lopeta vihdoin tuo toisten eväiden syöminen, sillä se saattaa koitua vaikeaksi ongelmaksi sinulle. Olet tosin onnistunut tekemään sen kärehtämättä, mutta kerran tulee se päivä, jolloin...

Kaksoiset: (21. 5.-21. 6.)

Sisällä lintaamisestasi tulee nyt loppu, sillä eräs aktiivinen hallikyttä, joka edustaa opettajiamme, tulee lannistamaan sinut useita kertoja ja sinun on turha kilpailla hänen kanssaan paremmuudesta, sillä hän on voittamaton.

Rapu: (22. 6.-20. 7.)

Kuulehan nyt Rapu! Ota rauhallisesti ja ota opiksesi se, että luet tästä lähtien läksysi jo kotona, sillä Ravun arvokkuudelle ei todellakaan ole hyväksi se, että hän törmäilee kirja kädessä seiiniin, oviin ja ihmisiin ja luulottelee itselleen, että hän näin selviää koulusta.

Leijona: (21. 7.-22. 8.)

Kannattaako sinun todellakin joka aamu läähättää ja rasittaa itseäsi vain siksi, että et viitsi herätä tarpeeksi aikaisin. Sinun kannattaa alkaa ensi viikko eri lailla, sillä vahtimestarin aamu-selostusta ei tämän takia kannata kuunnella. Tulet huomaamaan, että tähdet ovat oikeassa.

Neitsyt: (23. 8.-22. 9.)

Sinä olet nyt koko syksyn viihtynyt koulumme WC:ssä kaikki välitunnit, mutta sinun on nyt voitettava tämä tähtimerkistäsi johtuva ahdasmielisyys ja päästävä pois tuosta alhaisesta elinympäristöstä, ennen kuin saat suurempia psyykkisiä häiriöitä.

Vaaka: (23. 9.-21. 10.)

Muistutukset eivät ole sama asia kuin kesäiset bensiiniasemakilpailut, joissa voit voittaa satumaisia alennuksia sillä tässä keräilyssä sinä häviät varmasti, mutta sinun on huomattava se heti, että voit vielä korjata vahingot.

Skorpioni: (23. 10.-21. 11.)

Skorpionina sinulla on taipuvaisuus epäsiisteyteen, mutta sinun olisi välittömästi päästävä tästä paheesta, sillä tuo vastenmielinen haju, joka tunkeutuu läpi koko luokan, tulee juuri sinun pulpetistasi. Huom! Pulpettitarkastus ei tähtien mukaan tule olemaan mahdottomuus.

Jousimies: (22. 11.-21. 12.)

Vilkas luonteesi ajaa sinut taas pitkästä ajasta tilanteeseen, joka tekee kouluviikostasi entistäkin pitemmän ja ikävemmän. Pääset nimittäin tekemään koulumme pihaa siistimmäksi. Tämä tulee tapahtumaan aika usein, mutta ehkä pidät raittiista ulkoilmasta.

Sateisena kesänä 1962 18 p:nä heinäkuuta klo 22.00 laskeutui Alitalian Caravelle Kairon lentokentälle. Koneesta poistui suuri määrä matkustajia. Minä ja perheeni olimme näiden matkustajien joukossa. Hämmästyksenäni totesin, että siellä ei satanut. Meitä tervehti tähtikirkas yö ja suuri keltainen kuu. Lämpötila, +32 C tuntui tukahduttavalta, omituisen hajun maustamalta.

Lentoasemalla kuului vierasta kieltä joka puolelta ja tropiikkielokuvat muistuivat mieleen nähdessäni katossa pitkälapaiset "fännit" pyörimässä. Tullimuodollisuudet supistuivat paperien tarkastukseen ja pian olimme ulkona talon toisella puolella. Poliisin avulla pääsimme mustavalkoiseksi maalattuun taksiin, malli -38 Plymouth.

Kairon keskustaa lähestyessämme näin jalkakäytävillä ja puistoissa oleskelevat ihmiset, jotka olivat pukeutuneet, miehet pitkiin valkoisiin viittoihin (=KALABE) naiset mustiin ja pojat aivan tavallisiin pyjamoihin. Haju oli nyt paljon voimakkaampaa kuin lentokentällä. Taksi kurvaili kadun laidalta toiselle, vilkkaasta liikenteestä huolimatta.

Tiesimme erään suomalaisen osoitteen, johon taksikuskin kyselyn avulla pääsimme. Oli mukavaa päästä peseytymään ja juomaan Coca-Colaa, jota sai katukauppiailta hyvin halvalla, noin kymmenen penniä pullolta.

Aamuyöllä majoituimme taloon, joka oli aivan Niilin rannalla. Sisällä oli omituinen haju ja pimeistä nurkista juoksenteli noin viiden sentin pituisia torakoita ympäri lattiaa. Perheemme naiset hyppäsivät sängyille, mutta pelästyivät nähdessään niitä myös peitteillä.

Eipä tahtonut uni tulla silmiin, kun kaikki tuntui pyörivän päässä ja oli hiki.

Päivän valjetessa oli kiire parvekkeelle katsomaan, mihin loukkoon olin joutunut. Parinkymmenen metrin päässä virtasi "ikuinen Niili" keltaisen ruskeana. Omituisen mallisia purjeveneitä liikkui lievässä tuulessa. Viereinen katu sekä puisto olivat tulvillaan ihmisiä pukeutuneina parhaimpiinsa. Oli vallankumouksen vuosipäivä.

Varsinainen juhlakulkue, johon kuului armeijan kaluston ja miehistön lisäksi myös presidentti Gamal Abdel Nasser, kulki joen toisella puolella, joten saatoimme seurata tätä näytelmää noin 200 metrin etäisyydeltä. Voidaksemme seurata ilmavoimien lentonäytöstä paremmin nousimme talon tasaiselle katolle jyrkkiä portaita pitkin. Olin katolla ilman paitaa ja pian huomasin selkäni palaneen aivan punaiseksi.

Auringon laskettua alkoi mahtava iletulitus. Sen jälkeen oli ulkona tähtikirkasta ja linnunradan miljoonat tähdet tuikkivat taivaalla.

Nukkumaan mentyämme rikkoivat hiljaisuuden vain kadulta kuuluva öistä rahtiajoo suorittavien aasien kellojen kilinä ja torakoiden rapina nurkissa.

Aamulla heräsin koraalin laulantaan ja menin parvekkeelle tutkimaan asiaa. Näin pienen rukousskatoksen, kuin suoraan tuhannen ja yhden yön saduista, ja sen alla miehiä kumartamassa Mekkaa kohti. Se oli islaminuskoisten ensimmäinen rukoustilaisuus sen päivän osalta. Tämä toistettiin useita kertoja päivässä.

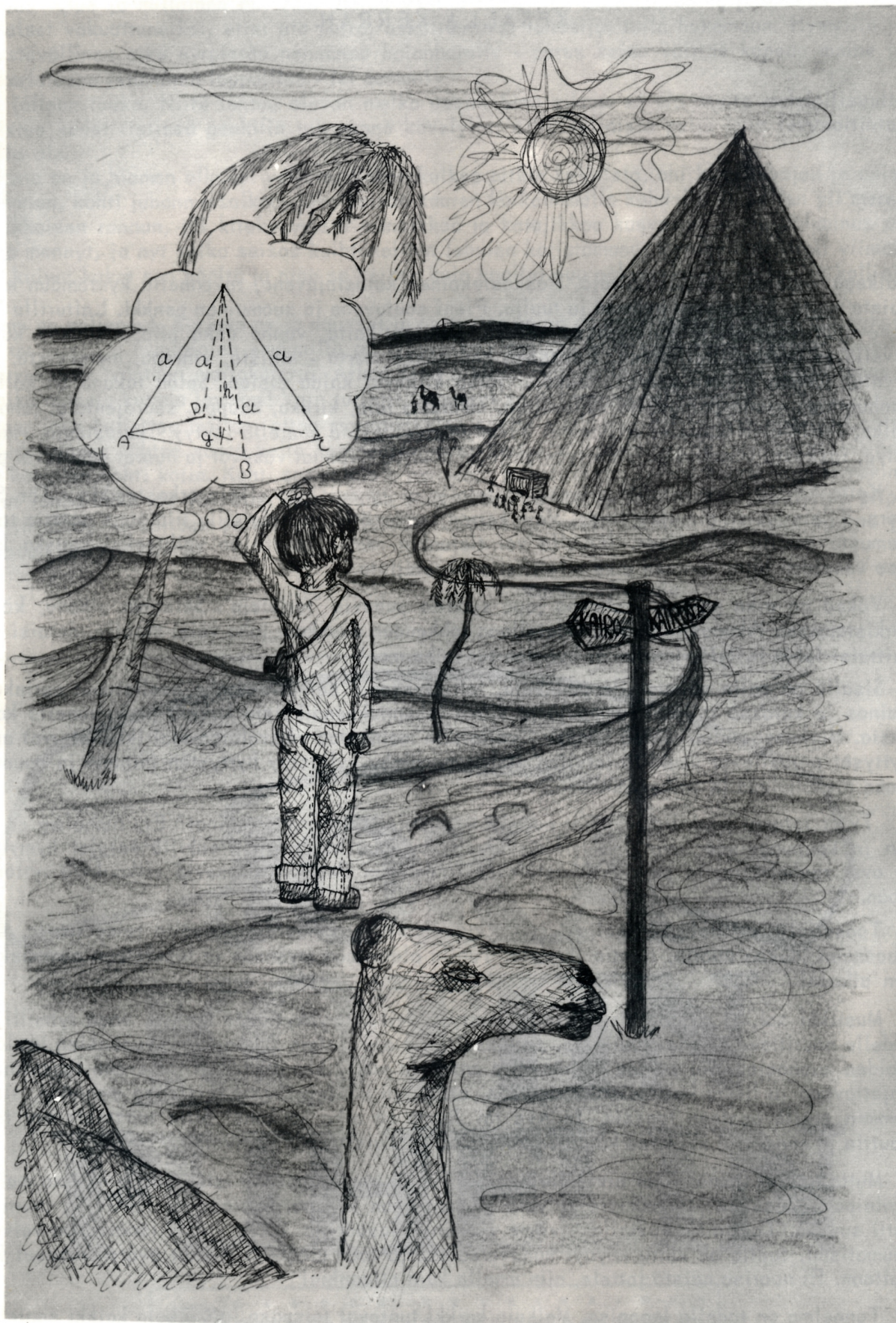
Muutaman viikon kuluttua muutimme asumaan Zamalekin saareen. Talo, jossa oli seitsemän kerrosta, sijaitsi Yehia Ibrahim streetillä. Kadun toisella puolella oli muslimien toimistorakennus, joka vastasi Suomessa kirkkoherranvirastoa. Sen ympärillä oli suuri puutarha banaani- ja appelsiinipuineen.

Kuumien päivien ilona oli lähistöllä englantilaisten rakentama urheiluklubi uima-altaineen, golfkenttineen ja suurine puistikoineen. Siellä vierailimme ahkerasti varsinkin kesäisin, jolloin lämpömittari näytti varjossa yli 40 C.

Jonain päivänä saatoimme lähteä kaupungin laidalla sijaitsevien Gizan pyramidien luo. Suurin näistä kolmesta pyramidista oli Kheopsin pyramidi (138 m.) jonka laelle kapusin isäni kanssa. Pyramidin päältä saatoimme nähdä kumpuilevaa hiekkaerämaata silminkantamattomiin...

(jatkuu ensi numerossa)

Valkeaa vaahtoa - ja pikakiitäjää. Raskastekoinen kalastajavene, rakennettu kyntämään marraskuista merta, halkomaan hyhmää ja tuulta. Pieni soutuvene ja suomuinen penkki. Laiturilla haavi, venevajan seinustalla kuivumassa verkko, kalalaatikoita, vanha ukko piippu suussa kököttää kivellä ja perkaa illallistaan. Edessään hän näkee merta - sinistä, vihreää, myrskyistä, peilityyntä; jonkun pienen saaren, lokkeja, jotka kirkuvat kalaa etsien. Selän takana on kallioita, vanhuuttaan vinoonpainuneita venevajoja, muutama talo, kirkko, kauppa, seurojentalo, juhannus-salko. Ihmisiäkin saarella on, muttei kovin montaa. Työtä saarelta löytyy - kalastusta, maanviljelyä, raskasta uurastusta. Vain työntekijöitä puuttuu - vanhat väsyvät ja nuoret muuttavat pois.

Kello käy jo kymmentä. Nuorisoseurantalolla on tanssit. On oikein orkesterikin - The Streamers. Tilaisuus on ainutlaatuinen. Vain kerran kesässä on saarelaisilla tilaisuus nauttia tanssin riemusta omalla saarellaan. Muualle voi tietenkin mennä, mutta on vaihteeksi hauska katsoa itse veneiden tuloa rantaan eikä olla yksi matkustajista.

Väkeä on aika paljon, joukossa jopa suomea puhuvia "turisteja". Seistään ulkona, käydään kurkistamassa ikkunasta sisään. Odotellaan rohkeuden puuskaa, joka veisi sisälle, ostaisi lipun, heittäisi lakin hyllylle ja alkaisi kutittaa tanssihermoa!

Sisällä on salin seinustalla penkkejä, "piristykseenä" seinällä vanha haalistunut aurinkoöljymainos ja katossa roikkuu lamppuja ja viime juhannuksenaikuisia kukkia ja kuivuneita koivunoksia. Nurkassa palaa vihreä lamppu - voitaisiin mainostaa värivalaistusta! Ikkunat ovat auki ja hyttyset parveilevat penkillä istujien niskoissa. Joku kyllästyy hyttysten ininään ja suunnattoon ruokahaluun ja sulkee ikkunan.

Tytöt istuvat penkillä ja pojat nojaavat ovenpieliin. Karjamarkkinat? Ei, tunnelma on välitön ja kaupungeissa tavattava tyrkkysysteemi puuttuu kokonaan. Penkillä istujat hymyilevät ja ovat rauhallisia, ja pojat keskustelevalt keskenään ilman merkitseviä vilkauksia tyttöryhmään.

Tanssijoita ei vielä ole paljon, mutta kun Maarianhaminasta keskiyöllä tulee lautta, se tuo muassaan joukon nuoria, iloisia ihmisiä. Täällä aloitetaan myöhään ja lopetetaan aamuaskareitten aikaan!

Musiikki soi, ei mitään hirvittävää rymistystä eikä nyyhkyttävää tangoa, vaan rytmillistä ja todella nautittavaa tanssimusiikkia. Ja tanssittajat ovat jotain muuta kuin kaupunkien imelät lattioiden nuohoojat! Voi sulkea silmänsä ja antautua vauhdikkaaseen ja liitelevään tanssiin. Olla ohjattavana ja liittää kuin siivin! sanotaan, että mitä kauemmaksi saaristossa mennään, sitä paremmin siellä osataan tanssia. Ja Äva tai Jurmo on aika kaukana! Siitä tanssista voi todella nauttia ja muistella kaihoten koulujen konvissa tai muissa tanssipaikoissa.

Mutta kaikki läsnä olijat eivät ole nuoria. Tuolla penkin päässä istuu vanha mummo makkara-voileipä kädessään ja keskustelee yhtä vanhan ukon kanssa. Vieressään heillä on pieni tyttö tutti suussa. Tuolla keskustellaan viime vuoden viljasadosta, tuolla - aah, isoäitiä on vaivannut reumatismi, tuolla on kettu käynyt kanavarkaissa ja tuon naapurin lehmät ovat karanneet kaurapeltoon. Ei nuoriso näistä juttele, niin maalla kuin ollaankin!

Tunnelma on todella leppoisa. Melkein kaikki tuntevat toisensa ja melkein kaikki saarelaiset ovat tulleet paikalle. Onhan tämä ainut tilaisuus, myyjäisten ja seurojen lisäksi, kerääntyä näin yhteen ja keskustella, kuka mistäkin. Kaikki eivät tanssi, heillä on mukanaan eväät, joita sopii

mutustella seurustelun ohessa. Täällä ei eroteta nuoret ja vanhat, vaan kaikki ovat saaristolaisia.

Vierasta katsotaan ensin pitkään. Arvostellaan, arvioidaan, jos on joku tuttu, kysytään mistä vieras tulee ja millainen on. Kun vieras vastaa hymyillen uteliaaseen tuijotukseen ja saa saarelaiset vakuuttuneiksi, ettei aio purra, uskaltavat tanssijat tulla hakemaan. Hymyillä ja olla ystävällinen eikä nyrpistää nenäänsä kalanhajulle - paras keino välttää kopean maine ja seinäkoristeena istuminen loppuillaan - tai aamun!

On jälleen tauko. Niitä tuntuu olevan melko usein. Sinä aikana ei ole muuta mahdollisuutta kuin istua kädet ristissä penkillä tai mennä kävelylle, sillä sellaista peliä kuin levysoitinta ei paikalla ole.

Ulkona on jo hieman alkanut valjeta. Näkee kulkea pitkin kylätietä, ohi kasvilavojen ja unisten lehmien, kohti juhannussalkoa, joka seisoo saaren korkeimmalla kohdalla katsellen yli meren ja karikkoisen rannan, yli kitukasvuista männikköä ja katajikkoo kasvavan maan. Juhannus on ollut ja mennyt, ja nyt salko seisoo kuihtuneitten lehvien koristamana; myrskytuuli riipii viimeisetkin kuivat kukat sen päältä ja pian se seisoo kuin kuollut puu näkyen kauas korkealta kallioltaan.

Aamu on valjennut. Aurinko on jo noussut ja hyttysten ininä on muuttunut karpästen surinaksi. Kello on viisi, ja maatalojen emännillä on lypsy aika. Rantaan kulkiessa tulee vastaan emäntä pyhäpuvussaan työntäen maitokärryjä. Alkaa taas arkinen työ, ja toinen työpäivä ilman lepoa - vai voiko tanssia kutsua levoksi! Vain turistit ja nuoret voivat mennä nukkumaan.

Vene, joka kuljettaa maitoa, ottaa maitotonkkien päälle matkustajiksi lauman nuoria. Lautta Maarianhaminaan lähtee vasta kello kymmenen, muut tanssijat ajavat omilla moottoriveneillään kokka kohisten kohti kotia. Kohti samanlaista harmaata ja kallioista, jylhää saarta kuin tämäkin.

Vain vanha ukko jää rannalle. Hän nostaa veneestään verkon ja selvittää sen. Sytyttää piipunsa ja alkaa verkalleen perata päivällistään. Edessään veneen jättämä valkoinen vaahto ja korvissaan nuorten nauru.

Marketta Komula

**JOKA
KOTIIN
PUHELIN**

LAHDEN KESKINÄINEN

PUHELINYHDISTYS

LAHTI, HARJUKATU 28 B, ★21211

HEINOLA, KOULUKATU 13, ★2046

AUTOKOULU **AJOKORTTI**

VAPAUDENKATU 20 PUH 22921

ALALLA TUNNETTUA VARMUUTTA
EDUSTAVA AUTOKOULU

KOULUAUTOINA:

Datsun m -66
Cortinat ,, -67
Toyotat ,, -68
Ford Trader

VALITKAA NÄISTÄ MIELUISENNE -
OLKAA HYVÄ!

A-L. Hillerström

Dipl. Kosmetologi
Kauneushoitola Kampaamo
Aleksi 4 B 3 kerr. Puh. 28160

Paasikulman Parturi-Kampaamo

Mariankatu 17, puh. 20328

NÄIN KUN ELÄÄ SAA...

Meidät ohjattiin ohi kovaotteisten järjestysmiesten savuiseen pukeutumishuoneeseen. Siellä hyöri sekaisin saarelaisia ja smokkeja, soittimia kaivettiin esille ja trumpetin törähtely kaikui yli puheensorinan. Fredi istui yksinään penkin päässä.

"Kuinka kauan sä oikeastaan olet ollut pinnalla?" "No, siitä lippalakista", Fredi hymyilee sille vieläkin, "kolme, neljä vuotta," Se on paljon pop-maailmassa, jossa muotiaallot tuovat ja vievät laulajia tiheässä tahdissa. Fredi pääsi pinnalle protestoiden roskalaatikolla, mutta protestin laimentuminen ei vienyt Frediä mukanaan. Tämän tästä ponnahtaa jokin hänen laulunsa huipulle, vaikka välillä olisikin ollut hiljaisempia aikoja. "Mistä levystäsi pidät itse eniten?" "Vaikea sanoa. Toi Kolmas linja on kyllä kiva, Junnun hyvät sanat ja noin..." Fredi käyttää paljon käsiään selittelemiseen.

Wienissä Fredi edusti Suomea Eurovisiokilpailuissa. Utelimme, millaisia ne suuren maailman tähdet siellä oikein olivat, mutta Fredi ei voinut meitä valaista, sillä laulajat eivät olleet päässeet siellä juuri ollenkaan kosketuksiin toistensa kanssa, oli managerit ja muut. "Kyllä ne oikein Tähtiä olivat ja sen tiesivät."

Aikoinaan Fredi lauloi Kivikasvoissa, mutta heistä ei ole kuulunut mitään pitkiin aikoihin. "Kyllä me vielä usein kokoonnumme, tänäänkin just." Kuitenkin Fredi esiintyy nykyisin vain Smokingsin kanssa. "Oletko tyytyväinen?" "Joo, kyllä mun niin on sanottava. Tosin me ollaan oltu yhdessä vasta vähän aikaa, keväästä lähtien. Ei pystytäkään esittämään kuin näitä uudempia, jotka ollaan harjoiteltu, jos pyydetään muuta, ei se mene. - Toi tuolla nurkassa naurava on Matti Sarapaltio, sitten on Tuomo Tanska, Martti Metsäketo ja - hei mikäs sun etunimes oikein on - juu, Tapani Luuppala, Raimo Tihinen ja sitten mie", esitteli Fredi yhtyeensä.

Fredi elää laulullaan. Keikkoja on pitkin viikkoa, etenkin viikonloppuisin ja joskus on oltava kolmessakin paikassa samana iltana. Keikkojen välillä on harjoituksia, studiossa ja TV:ssä. Milloin aikaa jää, hän kiertele kuppiloissa, katselee ihmisiä ja ajelee autolla tai "on vain". Fredi pitää autolla ajamisesta, sillä silloin voi olla rauhassa muilta ihmisiltä, hän ajaa lujaa, mutta ei liian-. Harrastuksia ei ole. TV:stä hän katselee mieluiten Paulan ja Richardin, Smartin ja Kapteeni Kivan. Hän myönsi, että alkuun oli aika jännä katsella itseään kuvaruudusta, mutta kertoi nykyään tarkkailevansa vain kritiikin kannalta.

Mitä seuraavaksi pop-musiikissa? "Jaa, kunpa tietäiskin... Jossain se taas pian räjähtää, syntyy joku uusi, ehkä Valloissa." Itse Fredi ei ole enää kovin riippuvainen eri muotivirtauksista, hänellä on "oma rauhallisempi linja". Keikoilla hän esittää kaikenkaisia kappaleita yhtä miellään, mutta ei pidä "huulten heittoa" kappaleiden välillä tarpeellisenä. Tangot saavat eniten liikehdintää lattialle ja siksi Fredi väitti aina laulavansa Liljankukan ja Valkovuokot. Ohjeistoon kuuluu myös jokunen kappale, jossa Fredi soittaa bassoa.

Ja yleisö - se on nuorentunut huomattavasti näiden kolmen vuoden aikana. Fredi innostuu: "Se oli jo ennen protestia, kun ne alko harkitusti tähtäämään kaikki nuorempiin. Luotiin tollanen kapea, laiha, musta poika, pitkä tukka jne. Se oli psykologisesti laskettu juttu." - Vahinko, että Fredin hiljainen ääni ei aina kantanut yli huoneen metelin. - Onko nuorentuminen hyväksi? "No se on tämä aika. Kyllä ne nykyään kehittyy aikaisemmin, ne tietää asioista nuorempina ja enemmän kuin ennen."

Meillekin alkoi kerääntyä siihen yleisöä. Haastattelut ovat kuuluisuuden varjopuolia, myönsi Fredi. Häntä haastatellaan usein, varsinkin listan jälkeen, kaikki aikakauslehdet ja jotkut sanomalehdetkin.

Siirsimme keskustelun kouluun. Fredi viihtyi koulussa, kävi 5., 6. ja 7. luokan kahteen kertaan, mutta pääsi lopulta ylioppilaaksi. Yleiskommentti koulusta kuului limonaadikorin reunalta: "Vanhahan se on." Teinitoimintaan ei Fredi ottanut kummemmin osaa, kävi joskus konvissa, väitti jopa tanssineensakin aina. "Opiskelu on jäänyt laulun takia, eikä sitä enää, pari vuotta sitten ehkä olis vielä, mutta ei enää pystyisi. Enkä mä tiedä... lukis kamalasti, valmistuis, olis paikoista pulaa, sais jonkinmoisen paikan ja liksan..." Fredi näytti miettelialt. "Etkö ole koskaan toivonut olevasi tavallinen ihminen, menisit aamulla töihin ja...?" "Ei en mä semmoista... ei se multa kävisi." Hän lienee boheemi.

Fredi on nyt 26 vuotta (s. 23. 7. -42) "Luuletko laulajan tulevan koskaan liian vanhaksi?" "No, sitä on muututtava tietysti ajan mukana... en mä usko, että niin olisi."

Fredi nousi ja taputteli mahaansa: "Oon muuten taas lihonut."

Hetken kuluttua seisoi hän lavalla laulamassa. Antiikkinahkainen takki ja villapusero oli vaihdettu esiintymisasuun, hiljainen jutteli ja suureksi laulajaksi.

Ritva Kallasmaa Leila Suo

Etelä - Suomen KOSMETOLOGIOISTO

Os. Torikatu 3 A 3 kerros puh. 22880

1 vuoden kestävä ammattioppilaitos

SUORITAMME OPPILASTÖINÄ

Kasvohoitoa
Käsihoitoa
Jalkahoitoa
Laihdutushoitoa
Ihon kuorintaa
ym. alan hoitoa

ASIA ON NUN

ETÄ...

Helmi Vuorelman

Changoissaan ei palele

JA JOS ET LANKOJA TARVITSE, POIKKEA
TUTUSTUMAAN TYYLIKKÄISIIN LASI-,
SAYI- JA KERAMIKKKA ESINEISIIN,
SORMUKSIIN, KORVAKORUIHIN, RANNE-
RENKAIISIIN, VÄRIKKÄISIIN HIPPALAUKKUI-
HIN YNNÄ MELKEIN VAIKKA MIHIN.

OSTA KAUNIS HELMI VUORELMA OY
PAKETTI!

VESIJÄRVEN KATU 13

PANKINPORTIN KEMIKALIO

Om. E. Perttula, Alekski 15, puh. 22524

MIKSI NUORISO MELLAKOI?

Kyynelkaasua, patukoita, kivenjätkäleitä, verta, huutoa, poliiseja, nuorisoa. Tätä kaikkea oli Pariisi ja Berliini kesällä, nyt sama kireä tilanne vallitsee Meksikossa. Nuoriso kulkee pitkin katuja huutaen ja räyhäten, poliisit seuraavat marssia ja varustautuvat vesiletkuin ja pampuin. Iskulauseet ja liput sotkeutuvat jalkoihin. Ne tallataan rikki, ja joskus paljon myöhemmin kaupungin siivoajat kantavat repaleisia voitonmerkkejä viemäreihin. Vankilat ja sairaalat täyttyvät, hautausurakoitsijat saavat lisätyötä ja vanhemmat surevat jälkeläisiään.

Meillä Suomessakin kapinoidaan, tosin hiljaisemmin kuin muualla. Täällä nuoriso mellakoi toreilla ja kadunkulmissa. Tapellaan nyrkein ja istutaan kotona seuraavana iltana silmä mustana. Mielessä kuohuu, mutta ei purkaannu ulos samanlaisena kuin Keski-Euroopassa. Ehkä syy on suomalaisessa luonteessa, siihen kun ei liiemmälti kuulu temperamenttia.

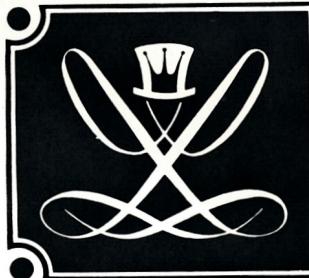
Entä miksi vuodatetaan niin paljon verta, miksi rikotaan rakennuksia ja aiheutetaan vanhemmille päänvaivaa?

Psykologia kai sanoisi, että nuoriso purkaa tällä tavoin patoutumiaan; elleivät nuoret saisi näyttää tunteitaan ja mielialojaan, he saisivat trauma ja kompleksia ja psykiatrit saisivat taas työtä.

On totta, että nuoriso ilmaisee itseään rajulla tavalla. Se ilmaisee itseään tekemällä pahaa, että muut huomaisivat, että on olemassa myös nuoria. Sen täytyy tulla huomatuksi ja otetuksi huomioon.

Kun ylioppilaat mellakoivat Ranskassa ja Saksassa, he vaativat lisää oikeuksia ja vapautta. Meksikossa taistellaan saman asian puolesta, Helsingissä vastustettiin Tsekkoslovakian miehitystä väkivaltaisilla toimenpiteillä, Lahdessa nuristiin pyhäinmiestenpäivistä ja tanssikiellosta, muualla pidetään myötätuntomielenosoituksia. Kaikki nämä nuoret taistelevat oman tulevaisuutensa puolesta, ainakin he sanovat niin. He vaativat vapautta ja he vaativat saada toimia itseänsä, omin mielipitein. Heidän tarkoituksensa on hyvä, mutta kun heitä ei kuulla, muuttuvat toimenpiteet tulosten saavuttamiseksi väkivaltaisiksi ja itse asia jää patukoiden ja barrikadien alle. He taistelevat aatteittensa puolesta kiivaasti, jos hiljainen vallantavoittelu ei tuota tulosta.

Kun koulussa ollaan liian vanhoillisia, määräykset ovat turhan pikkutarkkoja ja ankaria, kun nuorille ei rakenneta baareja ja oleskelutiloja, kun yliopiston lukukausimaksut ovat liian korkeat ja asunnonsaanti melkein mahdotonta, maalataan kyltti ja kannetaan sitä pitkin katuja, lakkoillaan ja lähetetään kirjelmiä ministeriöön. Kun maailmantilanne kärjistyy ja neekereiltä puuttuu ihmisarvo, nuoriso antaa julkilausuman - ja parantaa maailmaa.

LASU

Alekski 10

Nuorison kiinnostus omaan elämään ja jokapäiväisiin tapahtumiin myös oman itsensä ulkopuolella on kannatettava asia. On hyvä, että nuoret tuntevat kiinnostusta tulevaisuutta kohtaan ja yrittävät parantaa sitä, missä on jotain vikaa.

Valitettavaa on, jos mellakointi saa sellaisen piirteen, että ollaan mukana, koska muutkin ovat. Siitä, mistä osoitetaan mieltä, ei ole aavistustakaan, mutta massan mukana täytyy kulkea. Näin saadaan aikaan se suuri järjestymätön lauma, joka kulkee hävittäen ja repien paikasta toiseen uhraamatta ajatustakaan sille, miksi näin tehdään. Tai ehkä joskus välähtää mieleen, että tämäpä on hauskaa. Lisää tällaista! Ja näin tuotetaan suurinta vahinkoa - myös sille ryhmälle, joka taistelee oikean asian puolesta ja yrittää rakentaa tulevaisuutta.

Kohta ei kukaan muista, miksi Meksikossa kyynelkaasu leijuu kaduilla ja haudoilla itkee äitejä, miksi kesällä Helsingissä ja Turussa pullot ja kivet sinkoilivat. Nähdään vain tuhoa ja hävitystä, aatteet ja toiveet ovat hautautuneet veristen lippujen ja repeytyneitten pahvien alle.

Marketta Komula

NUORTEN YÖMESSU

Jälleen kerran pidettiin Keski-Lahden kirkossa rukouslauantain nuorten yömessu, joka tällä kertaa alkoi klo 22.00. Alasali oli jokseenkin täynnä, mutta parvekkeet jäivät tyhjiksi.

Alkusoiton: koraalivariaatioita soittivat "Pupu" ja Ressu kitaroineen. Oli niin hiljaista, että saattoi rauhassa istua ja kuunnella kaikkia kitaransäveliä. Kukaan ei edes heittänyt paperilennokkeja eikä muuta sellaista.

Ohjelma oli huomattavasti lyhyempi (n. 45 minuuttia) kuin mitä se on normaalipituudessa jumalanpalveluksessa. Kuoro esitti hengellisen laulun "Mä Jeesuksesta laulan" sekä negro spiritaalinen "Steal Away", varmaan olisi vielä mielellään kuunneltu useampiakin kuoron esityksiä.

Saarnan piti pastori Juha Kauppinen, pääteemana oli "Jeesus Kristus on sana eilen, tänään ja iankaikkisesti". Maailmassamme, jossa niin monet asiat muuttuvat ja jossa ihminen saattaa joutua etsimään kauan ihmistä, johon voi luottaa, on hienoa tietää, että meidän Jumalamme on sana eilen, tänään ja iankaikkisesti.

Kokonaisuutena tämänkertainen nuorten yömessu oli melko rauhallinen ja omasta mielestäni jollakin tavalla kaunis eikä liiaksi tunteihin vetoava. Uskon myös, että kuulijan ei tarvinnut jäädä "tyhjäksi", vaan että hän sai sieltä jotakin.

Hillevi Mikkonen

RUKOUSLAUANTAI URHEILUTALOSSA

"Saapukaa ajoissa, välttääkää tungosta", luki Urheilutalon lehti-ilmoituksessa. Lause oli kuitenkin pelkkää palstamillimetrien tuhlausta, sillä minkäänlaisesta tungoksesta siellä ei koko rukouslauantai-illan aikana voinut edes vihjata. Urheilutalon suuri sali oli tuskin puolillaan hiljaista yleisöä, eikä edes Irwin Ryysyrantoinen saanut tunnelmaa kohoamaan.

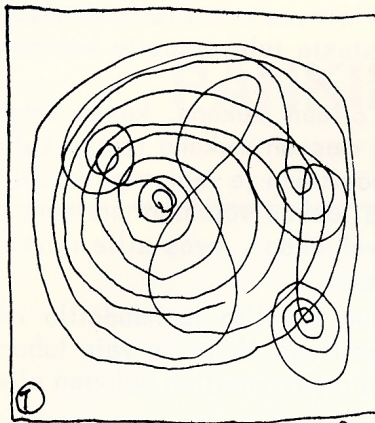
Ilmoituksen lupaamat "kolme kovaa orkesteria" punnitsi yleisö kovin kevyiksi. Nimittäin aina, kun jokin näistä "kolmesta kovasta" ilmestyi lavalle, levisi katsomoon aivan erityisen kova halu lähteä vähän jaloittelemaan ja niin sai orkesteri soittaa pelkille penkeille - mahtoi tuntua mukavalta.

Kristiina Hautala ruskeassa nahkatakissaan ja pitkissä housuissaan esitti pari suosituinta kappalettaan, Johnny käväisi lavalla hymyilemässä ja Irwin iski pensseleitä santaan, mutta yhtä kaikki, mikään ei tehonnut yleisöön. Sami Babitsin, Matti Heinivaho ja Sirkka-Anneli olivat kuin ilmaa, heitä tuskin huomattiin.

Kokonaiskuva illasta jäi melko latteaksi, eikä kotimatkan rankkasadekaan suinkaan parantanut asiaa.

Sinikka Tuominen

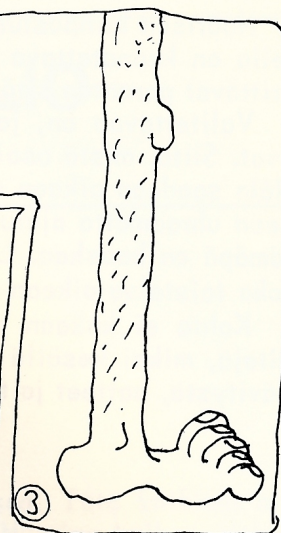
①

KAUPUNKISA OLI HYÖRINÄÄ.

②

ODOTETTIIN SUURJALKA SIMONIA SAAPUVAKSI.

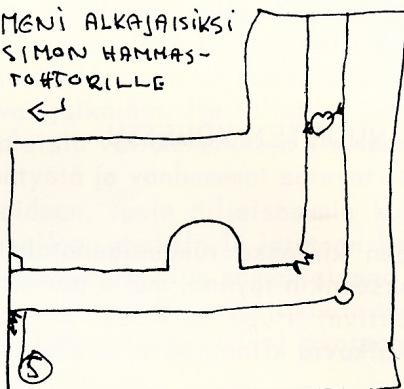

③

④

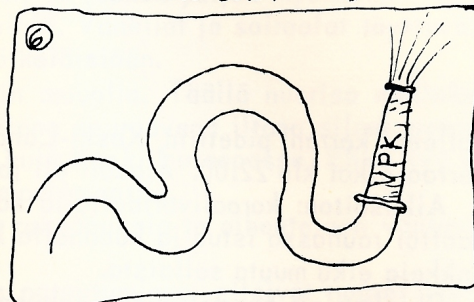
MENI ALKAJAIKSI SIMON HAMMAS-TOHTORILLE

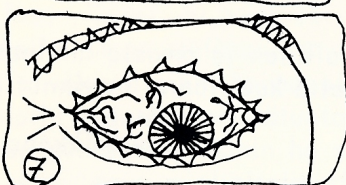
⑤

SIMO SUURJALKA NÄYTTI TRI. SEDÄLLÄ HAULSLIAKSI-TOAAN

LEKURI OLIKIN AIVAN LETKUNA NÄHDESSÄÄNSÄ.

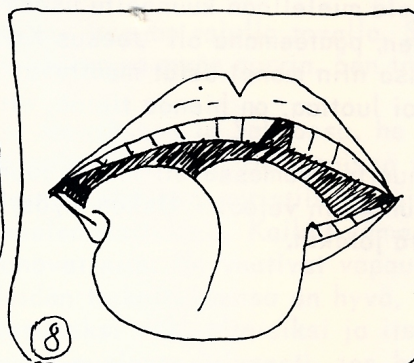

⑥

⑦

LEKURI LOI SIMONIN SITE HUOMIO SILMÄKSEN.

⑧

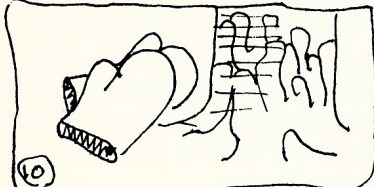
SIMO AIVAN HUOHOTTI

⑨

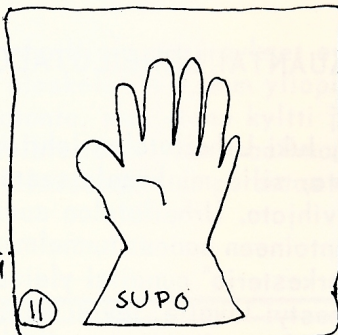
SIMONNUOLI SITEVÄHÄN JAATELOÄ

RUKKASENSA METSÄÄN HELTII

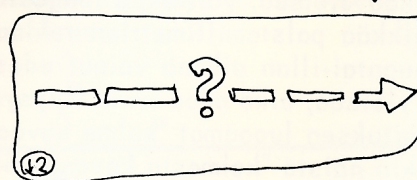
⑩

KONST. APELI NÄYTTI KÄNNYLLÄ STOP.

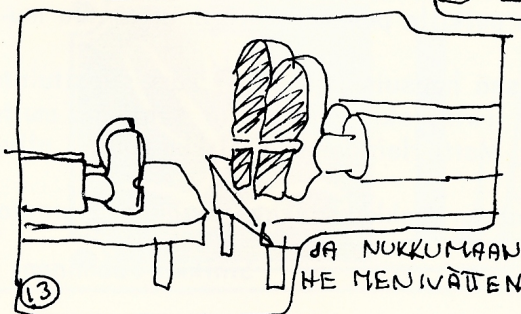

⑪

SIMOVALITTI VÄHÄT JA MATKAANSA JATKOI TOHTORIN KERA.

⑫

⑬

JA NUKKUMAAN HE MENIVÄTEN

HUOM! TÄMÄ OLI VARMASTI OPETTAVAINEN TARINA ISOJALKASIMONISTA JA KÄLJYSTÄ PIKKU PORSASTA. TARINAAN KÄTKETTY PIENI OPETUS, GIKS TOTTA. MUTTA MUISTAKAA, AINA EI LOPPU OLE YHTÄ ONNELLINEN KUIN NYT. SIIS PAREMPI VÄÄRÄ PYY PIUSSA KUIN KYLMEN VIRSTAA OKSALLA. (TOI JOTAIN SELLASTA) SANO.

© by Sek beams company

Toissa vuonna kello kuuden aikaan, kun Kotolan nuori ja kansalaisluottamuksensa menettänyt kuoronjohtaja Armas Äveriäs kulki kylänraittia pitkin kohti seuraintaloa mukanaan eväspussi ja 43:n numeron pieksut, kuten hänellä on ollut tapana usean vuosikymmenen ajan, ainoana poikkeuksena syksyllä 1834 hänen vietettyä nimipäiviänsä hän ajoi matkan juhlan kunniaksi juhlamielellä uudella Solifer-sport kolmivaihteisella moottoripolkupyörällään mallia -35 puoleenväliin ja polttoaineen loputtua pysäköi ajokkinsa paikalla olleelle pysäköintialueelle ja laittoi kaksi kahdenkymmenen pennin lanttia pysäköintimittariin loukkaantuen samalla hengenvaavallisesti venäyttään peukalostaan nivelsiteet ja säikähtäen venähdystä niin, että nyrjäytti nilkkansa alkaen huitoa peukalonsa nivelsiteitten revähtämisestä johtuneen säikähdysten tuottaman nilkan nyrjähdysten johdosta käsiään, minkä, jos olisi tehnyt vain itsetehostukseen muutamaa minuuttia aikaisemmin sai myös kovan lihaskrampin yrittäessään pysäyttää liian innokkaasti vaimonsa kannustamana muualla olleen tyttärensä hurjaa menoa asettumalla pitkittäin maantielle saaden selkäänsä Nokian traktorinrenkaitten kuviot varaneuvos Kitsaan ajaessa ajokillaan kohti Narvan kylän lavatanssien pitopaikkaa, olisi hän ehkä voinut saada myös raivokohtauksen, ollen kohta ainakin todennäköistä, vaikkakaan ei ehdottomasti, milloin jotakin sattuu ja tapahtuu, koska hän ei yleensä ole vilkas ja varuillaan, vaan pikemminkin päinvastoin, kuten sanotaan olleen myös hänen kolmisen vuotta sitten vielä eläneen kauniin jahyvinmuodostuneen tätinsä kissan, joka oli sivistymätön ja vailla vilppiä, kuten myös seura, johtuen vuoden 1742 maanjäristyksestä, joka murskasi juurta jaksain joka killingin, mitä hänellä ennen oli, naapuripitäjän miesten aloitettua samaan aikaan oravanmetsästyksen uusilla keksimillään moottorihaulikoilla kaliberia 26 millimetriä sekunnissa, mutta joka kuoli aivan yhtäkkiä ilmoittamatta siitä kenellekään muulle kuin omalle anoppilleen, joka kasvatti rakkaan lankonsa lapsen siskon lapsen hellässä äidin huostassa.

Painakaamme tämä opettavainen tarina ikiajoiksi tarkasti muistilokeroihimme ja ojentakaamme aina auttava kätemme apua pyytävän avuksi ja sanokaamme vakain mielin ja kielin, että meidän tulisi aina välttää nastoja ja käyttää niiden sijasta neljän tuuman rautanauloja.

S & K beams company

Lahden Liikennekoulu

Vesijärvenkatu 15, puh. 27651

Onko ihmisellä enemmän syytä etsiä vai karttaa seuraa, riippuu siitä, pelkääkö hän enemmän ikävystymistä tai suuttumista.

Schopenhauer

luuten olemme sitä mieltä, että
ruokaa koulussa niille, jotka ovat siitä

HIPPOIHIN...
HITACHI

DEAR STUDENTS!

I guess I am supposed to tell you about American school. But at first, may I warn you- I have used some words and phrases, which occur only in American English. So, please note this.

In this first part of my report of American, or actually lowan, school, I am going to concentrate on the formal part of school life.

Americans start going to school when they are five to six years old. The first year is followed by twelve more years of school until they graduate. When they have gone through eight grades there comes a great change in comparison with Finish secondary school. During the last four years of high school each student is required to have 34 semester units of credit. Of these, six must be in Language Arts, two in American History & Government and eight in Physical Education. Eight full units of credit must be completed during the senior year (the last year of high school), four in each semester. The remaining work is to be selected by the student with the help of students adviser and parents. Since there are only three compulsory courses one can go through high school very easily if one wants to. But there is a great variety of courses offered. For example, there are eight courses in social studies (History, Geography, etc), seven in mathematics, five in science and several in business education and foreign languages including Typewriting, Shorthand, French, Spanish, Latin and many others. You can also get Driver Education at school without any costs.

Besides a three month summer vacation there are only two other vacations. Christmas vacation lasts for two weeks and spring vacation for one week. All Saturdays are free. Both semesters are equal in length. The first semester ends at the first of January. Grades are given twice during the semester.

Our school day started at eight o'clock. Each period lasts for 55 minutes and there is only 5 minutes between classes, so you really have to hurry, for the next period may be at the other end of the school. Every subject has its own classroom. At noon we had a 40 minute lunch hour and school was dismissed at 3.35 p.m. The curriculum was the same every day and in that was usually included one Study Hall, that is the period when you can check out to any office or to library or you can just stay in the classroom and

do your homework. Educational conditions were very good. In addition to a large library our school had movie projektors, video tape-recorders etc. Method of teaching is also very interesting. About one third of the period is spent on discussing and it is not unusual to have debates between teachers and students. This is possible because the relationship between a teacher and a student is very informal and students are not afraid to speak out.

So called multiple-choice tests are very popular. In this kind of tests you have 30 to 50 questions and after each question there are three to five choices. They do not any final exams at the end of the senior year, so everybody graduates automatically.

Each spring, at a special honors assembly, the outstanding seniors are recognized for their work in school. National Honor Society, National Athletic Honor Society, and SCI Golden Music Award are some of the recognitions given.

Since the students of the same class are separated from each other during the school day there has to be arranged time for them to discuss matters concerning the class. About twice a month we had so called Home-room Meetings. Related to this is the Student Council, which plays an important part in school life.

By now you might have guessed that students are very active at extra-curricular activities. Many kinds of clubs and sports activities belong to this group, but that is another story.

I am sure there are many points I have not explained clearly enough and I hope I shall do better next time.

P.S. I hope you did not get bored

Sincerely, Pekka Termonen

And here is a quiz for you. You can get the right answers from the undersigned.

1. If you went to bed at 8 o'clock at night and set the alarm to get you up at 9 o'clock in the morning, how many hours of sleep would this permit you to have?
2. How many birthdays does the average man have?
3. Why cannot a man living at Rovaniemi, be buried west of the Torniojoki River?

4. If you have only one match, and entered a room in which there was a kerosene lamp, an oil heater, and a wood burning stove, which would you light first?
5. Some months have 30 days, some have 31, how many have 28 days?
6. If a doctor gave you three pills and told you to take one every hour, how long would they last you?

7. A man builds a house with four sides to it, and it is rectangular in shape. Each side has a southern exposure. A bear comes wandering by. What colour is the bear?
8. How far can a dog run into the woods?

P. T.

SUMMERHILL - KASVATUKSEN UUSI SUUNTA

Summerhill tarkoittaa vapautta elää niin kuin itse haluaa - vapautta käyttäytyä luonnollisesti, ilman pakotteita ja vaatimuksia. Summerhill on koulu, jonka periaatteena on kasvattaa ihmisistä irstottomia, itsenäisiä yksilöitä, ei massan osia. Koulu tuomitsee kaikki rangaistukset, sen aatteena on kasvattaa rakkaudella ja lapsen oman innostuksen ja kiinnostuksen varassa yhteiskunnasta siedettävämpää ja vapaampaa.

Tämän urauurtavan koulun on perustanut A. S. Neill vuonna 1921. Se toimii Englannissa, mutta oppilaat ovat kotoisin eri puolilta maailmaa. Englannista kun ei ole löytynyt tarpeeksi rikkaita ja aatteeseen uskovia vanhempia. Lukukausimaksut ovat korkeat, koulu pysyy pystyssä niitten avulla, sillä se ei saa valtionavustusta korkeat maksut ovat syynä Summerhillin kansainvälisyyteen. Oppilaitten lukumäärä on noin 45 kerrallaan, neljästä kuuteentoista vuotiaita lapsia.

Koulu eroaa täysin esim. meikäläisestä laitoksesta - siellä on kaikki toiminta vapaaehtoisista. Koulussa tehdään lukujärjestys, mutta vain opettajia varten. Oppilas saa valita mieleisensä opiskeluaineet ja hän lukee niitä kiinnostuksensa mukaan - tai jättää lukematta. Periaatteena on, että jos lapsi haluaa oppia jotakin, hän ottaa siitä selvää, mutta häntä ei saa koskaan painostaa. Se aiheuttaa vain komplekseja. - Jos ei lukeminen kiinnosta voi uida, leikkiä, pyöräillä, olla ulkona. Kuitenkin yleensä kaikki, pidemmän tai lyhyemmän ajan kuluttua, alkavat opiskella jotakin. Ihminen ei näköjään täysin vapaanakaan tahdo koko ikäänsä leikkiä ja laiskotella.

Koulussa vallitsee täydellinen demokratia - opettajat ja oppilaat ovat samanarvoisia. Heillä on oppilasneuvosto, joka tekee säännöt, langettaa rangaistuksia jne. Kullakin henkilöllä on yksi ääni, eikä Neillin johtajuus kohota häntä jalustalle vaan hänenkin

ehdotukset joko hylätään tai hyväksytään samanarvoisesti kuin muiden. Ja yhteiset kokoukset opettavat nuoria keskustelemaan erilaisista asioista vapautuneesti ja kangertelematta. Meillä voitaisiin tässä asiassa ottaa oppia Neilliltä - jokainen koululainen tietää, kuinka vaikeaa on sanoa mielipiteitään tai keskustella järkevästi.

Koulussa ei ketään pakoteta omaksumaan mitään vasten tahtiaan - ei edes leikin muodossa. Ei ole tärkeää, että lapsi osaa matematiikkaa tai latinaa, jos hän pännää niitä päähänsä tuskalla ja vaivalla vanhempien käskystä. Tärkeintä on, että lapsi opiskelee sitä mihin tuntee kiinnostusta saavuttaen täten luontevuutta ja tasapainoisuutta. Rangaistukset synnyttävät pelkoa ja sen aikaansaama viha vahingoittaa lapsen kehitystä.

Summerhillissä vallitseva vapaus ei ole kuitenkaan samaa kuin mielivalta - saa pysyä poissa oppitunneilta, muttei saa hajottaa toisten opiskeluvälineitä.

Laajaan harrastustoimintaan kuuluu mm. teatteriesitykset sunnuntai-iltoina. Näytelmät on itse tehtyjä kuten myös puvut ja lavasteet. Tanssi ja musiikki on myös osa vapaa-ajan toimintaa. Tytöt tanssivat - enimmäkseen jazzia mutta joskus klassista balettiakin. Musiikki on Duke Ellingtonia tai Elvis Presleytä, Neill itse kuuntelee Ravelia, Strawinskyä tai Gerswiniä. Neill sanoo, että musiikinopetukseen pitää kuulua sekä jazzia että klassista musiikkia, vain siten lapsi itse oppii valitsemaan mieleisensä.

Tämän vapaan kasvatuksen tuloksena on syntynyt lääkäreitä, taiteilijoita, luovia henkilöitä. Summerhillissä ei valmistauduta yliopiston pääsytkintoihin tai tähdätä arvostoihin. On oppilaan omaa innostusta, jos hänestä tulee lakimies, sillä koululla ei ole mitään edellytyksiä valmistaa lakimiehiä.

A. S. Neillin kasvatustapa on vielä

jokseenkin tuntematon käsite maailmassa. Ehkä nyt ilmestynyt kirja hieman valaisee asiaa. Neillillä ei ole vielä montakaan kannattajaa - vanhemmat mieluummin sanovat, että hiiri tulee ja puree, ellet nuku kuin antavat lapsen itse määrätä nukkumaanmenoaikansa. On helpompaa käskää lasta olemaan hiljaa kuin kuunnella iloista mekastusta. - Neillin menetelmässä on paljon hyvää, on hausempi katsella rakkaudella kasvatettua lasta kuin pelokasta ja epävarmaa. Kuitenkin kuriakin tarvitaan. Ainakin pitämään jotkut asiat järjestyksessä. Neillin kasvattamista lapsista on tullut itsenäisiä yrittäjiä ja luovia taiteilijoita, mutta kukaan heistä ei ole sopeutunut täysin yhteiskunnan kaavamaisuuteen ja järjestykseen. Kuitenkaan emme voi kaikki aina tehdä niin kuin mieleen juolahtaa ja hauskaa on, vaan meidän täytyy osata elää myös nyky-yhteiskunnassa - niin vapautta rajoittavalta kuin se tuntuukin.

Kirja on erittäin mielenkiintoista luettavaa vaikkei kaikkia Neillin oppeja voikaan soveltaa suomalaisiin jörriköihin. Kirja on jaettu eri osiin kuten esim. lastenkasvatus, uskonto ja moraali, vanhempien ongelmat. Nämä kaikki on vielä jaettu alaotsikoihin. Jokainen löytää kiinnostavimman asian, selaa lehtiä edestakaisin ja lopulta aloittaa esipuheesta edeten viimeiselle sivulle. Ja saa huomata Neillin kasvatuseriaatteen omalaatuisuuden ja mielenkiintoisuuden.

Kirja antaa melko yksityiskohtaisia selostuksia eri asioista - mm. käytöksestä ja käytöstavoista, nuorisorikollisuudesta, moraaliopetuksesta, sukupuoliasenteista. Kun on lukenut kirjan läpi voi esilleotetut asiat ja ohjeet soveltaa elämässään ja vanhemmat lastenkasvatuksessa seuloen ja parhaat kohdat mieleen painaen. Tuskin kannattaa seurata Neillin ideoita pikkutarkasti vaan on osattava löytää kasvatuksen ydin. Ja siten alkaa luoda tyytyväisempää ja onnellisempaa nuorisoa ja yhteiskuntaa.

Voitaneen yhtyä Sir Herbert Readin sanoihin: "Summerhill on pienen koulun nimi, mutta se merkitsee suurta kokeilua kasvatuksen alalla. Koulun nelikymmenvuotisen olemassaolon aikana sen perustaja on todistanut

(monista masentamis- ja herjausyrityksistä huolimatta) yhden yksinkertaisen totuuden: vapaus toimii."

Marketta Komula

SALON NINA

Aleksanterink. 16, puh. 26106

LAHDEN KINOSTO

Ilves

Juko

Kuvapalatsi

Itä-Hämeen Kotiteollisuuskauppa Oy

Torikatu 3

HEVOSTELUA

"Edestä se puree, takaa se potkii ja keskeltä se on liukas". Tämä ei kuitenkaan pidä paikkaansa läheskään kaikista hevosista. Yleensä vihaista hevosta ei ole syntynytkään, mutta jos sellainen on, sen vihaisuus on usein saatu aikaan väärällä kohtelulla. Edellytyksenä hyvälle kilpailusuorituksille on, että hevosen ja ratsastajan välillä vallitsee molemminpuolinen luottamus. Hevosen luottamus saavutetaan oikealla kohtelulla ja järkipäisellä koulutuksella.

Ratsastus on taito, jonka hallitseminen vaatii ankaraa ja pitkäaikaista harjoittelua ja kiinnostusta asiaa kohtaan. Osa ratsastuksen viehätyksestä on juuri siinä, että aina on jotain opittavaa. Kukaan ratsastaja ei ole ollut, eikä tule olemaan täydellinen. Tämän takia myös kiinnostus tätä jaloa urheilua kohtaan kestää. Usein näkee ihmisiä, jotka ratsastettuaan vain lyhyen aikaa luulevat olevansa täysin oppineita ja sitten takaiskuja saatuaan lopettavat ratsastuksen ja pistävät kaiken hevosen syyksi. Liian usein syytetään hevosta ratsastajan virheiden takia. On niin helppo peittää omaa osaamattomuuttaan työntämällä kaikki luontokappaleen niskoille.

Aikaisemmin oli tapana ajatella, että ratsastaminen oli vain herrastelua ja ratsastajat tyhjäntoimittajia. Ratsuhevosia kasvatettiin vain kartanoissa. Onneksi käsitykset ovat muuttuneet ja ratsastusurheilu levinnyt laajemmalle.

Arabimaissa hevosta arvostetaan erittäin korkealle, mikä ilmenee tästä katkelmasta, joka on peräisin Tuhannen ja yhden yön taruista.

Allah loi hevosen
ja sanoi ihmiselle:
"Älä sano minulle, että tämä on hevoseni,
sano että se on poikani; se juoksee
nopeammin kuin myrskytuuli. Se on
puhdas kuin kulta, sen silmä on kirkas
ja niin terävä, että se näkee hiuksen
pimeässä, gasellin se saavuttaa juostessaan,
kotkalle se sanoo: olen yhtä nopea kuin sinä,
kun se kuulee tytön naurun, se hirnuu ilosta.
Naisen kädestä se vastaanottaa lahjan,
mutta vihollista se potkaisee kasvoihin.
Sen askel on niin tasainen, että voit
täydessä laukassa juoda sen selässä
kupin kahvia tiputtamatta pisaraakaan maahan.
Se ymmärtää kaiken kuin ihminen -
vain puhekyky siltä puuttuu".

Lahden Kirjakauppa Oy

Rautatienkatu 11

Ratsastus harrastuksena on tavattoman mielenkiintoinen. Se antaa niin runsaasti harrastajalleen. On eri syitä, miksi ratsastetaan. Kuka ratsastaa siksi, että pitää hevosista, toinen, koska se on hienoa, joku siksi, että se on isän ja äidin mielestä hienoa. Kukin omasta syystään. Mutta moni, joka on alkanut ratsastaa sen hienouden vuoksi, on muuttanut kantaansa. Nyt he ratsastavat, koska pitävät hevosista. Ratsastaessa pysyy ihminen notkeana ja hyväluontoisena. Ratsastaminen on ennen kaikkea reipasta ja tervettä.

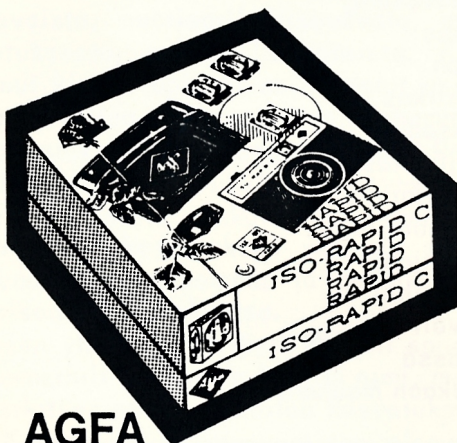
Ratsastuskilpailuja järjestetään ympäri Suomea, joten kaikilla, asiasta kiinnostuneilla on tilaisuus niitä seurata. Lahdessa kansalliset ratsastuskilpailut järjestetään yleensä syksyllä, mutta seuran sisäisiä pikkukilpailuja on läpi vuoden. Lahdessa ratsastustuntia saa Takkulan tallilla, joka on n. 6 km:n päässä keskustasta. Kaikilla asiasta innostuneilla on mahdollisuus harrastaa ratsastusta siellä.

"Rykmenttiin liittyessäni kävin vielä läpi viisi kuukautta kestäneen ratsastuskurssin ja kaiken kaikkiaan opin kyllä hallitsemaan hevosta melko hyvin. Tämä on eräs tärkeimpiä asioita maailmassa. Ja tässä sanoisin vanhemmille, etenkin rikkaille vanhemmille: älkää antako pojallenne rahaa, antakaa hänelle ratsuhevonen, jos voitte. Kenenkään ei ole käynyt huonosti - paitsi kunniallisesti - ratsastuksen takia. Yksikään satulassa vietetty tunti ei mene elämässä hukkaan. Nuoret miehet ovat joskus joutuneet turmioon kilpahevosten ja vedonlyönnin takia, mutta eivät koskaan ratsastuksen vuoksi mikäli eivät ole pudotessaan taittaneet niskojaan ja se voi olla hyväkin kuolema,.."

Sanat ovat Winston Churchillin. Hänen käsityksensä perusteena on tieto, kokemus ja nähdyn toteaminen. Ennakkoluulo ei perustu niihin, mutta niitä voidaan ehkä käyttää hyväksi sitä hävittäessä. Ennakkoluulo on turmiollinen, vaikea este monelle asialle.

Ursula Tirronen

**Lahja
josta mitään
ei ole unohtunut**

**AGFA
ISO-RAPID C
lahjapakkaus**

Aleksi 12 — puh. 34 111

Kellosepäntiike

Kello Kari oy

Aleksanterink. 15 23847

OPTINEN ERIKOISLIKE

Hämeen. 16 25655

Myymme: teräksiä ja muita metalleja, rakennustarvikkeita, vesi- ja lämpöjohtotarvikkeita, työkaluja- ja koneita, maaleja, latianpäällysteitä, tapetteja, taloustarvikkeita, kodinkoneita, neste-kaasulaitteita, autoja ja autotarvikkeita, veneitä, moottoreita, venetarvikkeita, erilaisia harrastelutarvikkeita, metsästys- ja kalastustarvikkeita.

Teemme: Lvi-asennustöitä kaikkialla maassa. Lvi-osastollamme on pitkä ja laaja kokemus tehdas-, asuin- ja julkisten rakennusten lvi-asennustöissä.

STARCKJOHANN

LAHTI HELSINKI TAMPERE TURKU PORI OULU LAPPEENRANTA HEINOLA

NYT ALEK-SILLA

TALVITAKKIEN
JA
HOUSUPUKUJEN

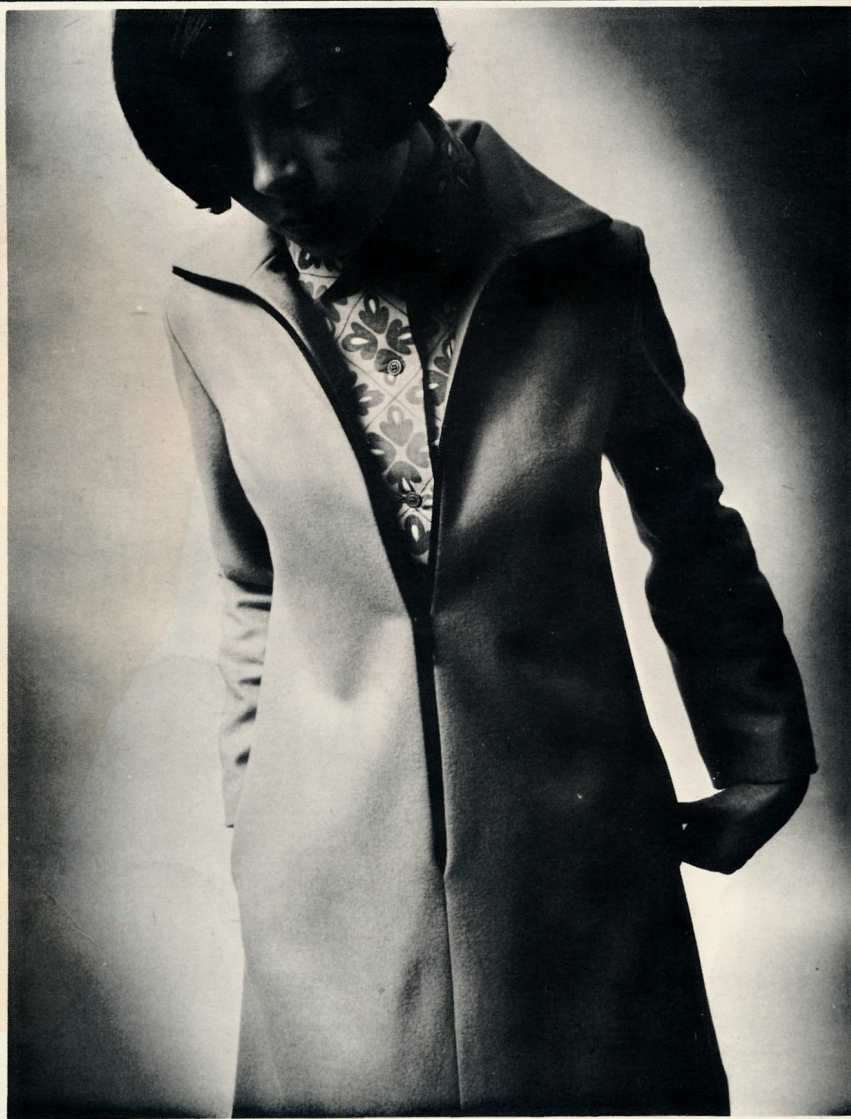
**Räyhäkkään
Rehevät
mallit**

TIETENKIN
TEINI-SHOPISTA

TUOMITALO

Tuominen Oy

"ALJA" YKSIVÄRISTÄ VERKAA. VUORI MYKERÖ-
KUVIOISTA PUUVILLABATISTIA. KOOT 34-42. HINTA
195 MK. PUVUN ALLA VUORIN KANKAASTA VALMIS-
TETTU MEKKO "AKSIOOMA". HINTA 75 MK.

marimekko®